

Ptujski tednik

Štev. 45

PTUJ, 9. novembra 1956

Letnik IX.

Glasilo SZDL ptujskega okraja — Uprava in uredništvo Ptuj, Lackova ulica 8 — Telefon 156. NB Ptuj štev. 643-T-206 — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Janez Petrovič — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din. polletna 250 dinarjev

Lackova ulica 8 — Telefon 156. NB Ptuj štev. 643-T-206 — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Janez Petrovič — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din. polletna 250 dinarjev

Konec neodgovornega investiranja

NEKATERA PODJETJA NEODGOVORNO RUŠIJO
SMERNICE ZA IZVAJANJE INVESTICIJ IZ OKRAJNEGA INVESTICIJSKEGA SKLADA

Znano je, da razpolagajo v letošnjem letu tudi ljudski odbori z znatnimi sredstvi za investicije v gospodarstvu. Ta sredstva se zbirajo v okrajnem in občinskih investicijskih skladih (tega sklada ne smemo istovetiti z nekaterimi drugimi skladi, kot so stanovanjski sklad za pospeševanje kmetijstva itd.), iz katerih lahko gospodarske organizacije najemajo dolgoročna posojila za rekonstrukcije v obratih pa tudi za nove gradnje. Prosilci sklepajo pogodbe za posojila z banko/seveda po smernicah ljudskega odbora. Te smernice naj bi bile izraz lokalne investicijske politike in kot take važen instrument ljudskega odbora za načrtno usmerjanje in napredek gospodarstva oziroma posameznih panog in podjetij. Do sem so stvari vsekar v redu, drugo vprašanje pa je, ali te smernice res vedno in povsod zadenejo v črno.

Ljudskim odborom nikakor ne smemo oporekati resnosti pri določanju smernic za trošenje investicijskega sklada, pač pa bi jim lahko očitali, da si za sedaj še niso izdelali sistema, s katerim bi zagotovili zares načrten in skladen razvoj gospodarstva na svojem področju. To slabost je v letošnjem letu izkoristilo že prenekatero podjetje, in to na kaj neodgovorne načine. Saj je treba računati s tem, da se bo to ali drugo podjetje znašlo v nepredvidenih težavah, iz katerih bo ljudski odbor moral pomagati prav s sredstvi iz investicijskega sklada. Toda to se bo smelo zgoditi le izjemoma, nikoli pa taka praksa ne bo mogla postati pravilo. Na žalost pa moramo ugotoviti, da je tak način trošenja investicijskih sredstev bolj pravilo kot izjema.

Okrajni investicijski sklad (brez občinskih, ki pa so tudi precejšnji) bo do konca leta narastel na okrog 100 milijonov

dinarjev, kar sicer ne zadošča za vse potrebe, vendar pa se da s smotno uporabo tega denarja marsikaj koristno urediti. Toda kaj se dogaja? Svet za plan in finance je pred nekaj dnevi že tretjič spremenil smernice. Če me? Zato, ker ga nekatera podjetja kar naprej postavljajo pred izvršeno dejstvo, česar so se naučila v prejšnjih časih tako zvanega »divjega investiranja«.

Navadno se zgodi takole: Podjetje naroči stroje ali izvrši kakšno druga dela, čeprav mu za to ni nihče obljubil, kaj šele odobril investicijski kredit. Ker podjetje ne more poravnati obveznosti, ga upnik toži in si terjatev izplača iz rednih obratnih sredstev. Zdaj pa se začne pravi cirkus — ni denarja za plače, ni ga za surovine itd. Skratka, podjetje zaide v nemogočo položaj, potem pa začne direktor — seveda v spremstvu predsednika delavskega sveta, saj pri nas imamo vendar delavsko samoupravljanje — trkati na vrata ljudskega odbora. Čemu pa sploh imamo ljudski odbor, če ne zato, da bo pomagal, ali ne? Ljudski odbor pretehta posledice, ki so na dlani in spremeni smernice, da bi podjetje in kolektiv »poslednjič« obvaroval pred najhujšim, s tem pa so lepi plani že postavljeni na glavo.

O škodljivosti takega ravnanja so, ne enkrat, govorili naši najvidnejši državni in politični voditelji, o tem so govorili okrajni funkcionarji, podjetja so že bila kaznovana, toda vse kaže, da pri nekaterih prav nič ne zaide. Posebno drastičen primer se je zgodil v rudniku »Sega«. Podjetje je neupravičeno investiralo 4 milijone. Direktor je bil pozvan pred gospodarsko sodišče in podjetje je bilo obsojeno. Zdaj pa pogledajmo čudež. Brž ko je bila razprava končana, je direktor zavil naravnost v trgovino s pohištvo in kupil novo pisarniško opremo — morda je mislil, če je šla krava, pa naj gre še teles. Ko je okrajni ljudski od-

bor tega direktorja odstavil, se je ves kolektiv postavil v njegovo obrambo čes, saj je vendar tako »festa« fant. Ali smo res tako slabo »izgrajeni«, da ne vidimo, koliko nam taka samovoljnost škoduje?

»Sega« pa ni bela vrana in ne »bijemo« plat zvona« zaradi ene same iskre. Podobne prekrške so storili tudi Industrija kovinskih izdelkov v Ptuj, Ptujška tekstilna tovarna, Kmetijsko gospodarstvo Cirkulane in še marsikdo drugi.

Okrajni svet za plan in finance je sklenil, da mora biti konec takemu poslovanju za vse čase. V bodoče se bo najodločneje upr. dajanju pomoči vsem tistim, ki ne bodo znali spoštovati naših zakonskih predpisov, pa četudi bo kolektiv mesece in mesece prejel samo 60-odstotne plače, saj je s svojim delavskim svetom vred sokriv. Poleg tega pa bo svet

Žrtev dogodkov na Modzorskem

Beograd, 8. nov. (Tanjug). —

Državno tajništvo za zunanje zadeve sporoča, da je dne 5. novembra 1956 v Budimpešti tragično preminil tovariš Milenko Milovanov, sekretar jugoslovanske veleposlaništva.

Bil je zelo vdan delu in domovini, sposoben, diplomatski uslužbenec in priljubljen tovariš. Z njegovo smrtjo je državni sekretariat izgubil enega svojih najbolj sposobnih mlajših delavcev.

Mladinska konferenca na ptujski gimnaziji

Na redni letni mladinski konferenci, ki je bila 15. oktobra, je mladinski aktiv ptujske gimnazije pregledal mladinsko delo v preteklem šolskem letu. Konferenca je bila v dvorani ZKS in je bila dobro obiskana.

Iz poročila o delu mladinske organizacije na gimnaziji je razvidno, da je organizacija de-

vizirala na tem, da bodo vsi neposredni krivci strogo kaznovani. Prepričani smo, da bo taka doslednost koristna, odobraval pa jo bodo vsi ljudje v okraju.

Trgatev grozdja je končana. V gorah je postalo mirno. Skrbni vinogradniki opravljajo jesensko kop in gnojenje, da zagotovijo boljšo trgatve v naslednjem letu.

V vinskih kleti, sicer v zelo redki, še žubori nepovprečni vinski most pozne trgate. Večino vinskega mošta je prevzela druga in vinska trgovina. Skromne količine so še v posameznih kletih. Na splošno je letošnja trgatve minila brez starih šeg in navad. Zdelo se je, kot da so vinogradniki koristne navade povsem opustili. Dejansko pa ima zatišje ob trgatvi vedno svoj tehnični vzrok.

Kakor je v dobrih vinskih letinah ob trgatvi vse pomlajeno, živahno, polno smeha in dobre volje, na cestah pa živahen promet vozil, polnih sodov, na odkupnih mestih živahno razpravljanje o bogati bratvi in sladkobi mošta, je vzrok letošnje tišine slaba trgatve.

Po raznih ocenah sklepamo, da je letošnja trgatve količinsko slaba, kot že dolgo ne. Pridelek vinskega mošta je bil najnižji tam, kjer je lanska toča najbolj odlestila trto. V predelu občine Borl, ker je bilo po toči poskodovanih mnogo gor, je bila trgatve letos najslabša v Hrastovcu, nato na Turškem vrhu, Belskem vrhu, Gorenjskem vrhu itd., torej po vsem predelu bivše občine Zavrč. Malo boljše je bila trgatve v predelu Podleh-

nika, kjer toče lani ni bilo, boljše pa v predelu Cirkulane-Leskovec. Donos 5 do 10 hl vina na en ha površine predstavlja slabo letino. Zanimiva je ugotovitev, da je haloška masovna sorta Ranfol bila letos manj rodovita kot najkvalitetnejše žlahtne sorte (renski rizling, traminec, muškadni silvanec itd.). To izkustvo navdušuje vinogradnika za sajenje kvalitetnih sort trsja, ako bi vinograd obnovil bodočo spomlad. Neustaljeno mnenje o donosnosti sort ustvarja pri vinogradniku posamezna letina neke sorte, zato sadimo še vedno več masovnih slabih vinskih sort. Boljša letina Ranfola bo vinogradnika omamila in gnala v pozabo na slabo letošnjo letino. Enaki so razlogi za vse ostale slabše vina v predelu občine Lesje do sorte trt. Najnižji so prideški Zetal. So vinogradniki, ki niso pridelali vina za lastno potrošnjo, ki je oproščena davka. Tako je stanje v haloških gorah.

V Slovenskih gorah je trgatve količinsko padla na tretjino do polovice normalne letine. Kvaliteta vinskega mošta po sladkornih stopnjah pa je bila v vseh predelih mnogo boljše kot normalno, pa tudi višina odkupne cene je bila dobra, mnogo višja kot v ostalih predelih Slovenije.

predavanji mnogo pripomogli k hitrejšemu ustvarjanju naprednih nazorov mladih ljudi.

Ustanovljen je bil tudi literarni krožek, ki je precej uspešno deloval, saj je v kratkem času izdal svoje glasilo »Feniks«, ki je žel med Ptujčani veliko priznanje. Tudi v letošnjem letu nameravajo izdati nekaj številčk tega gimnazijskega glasila.

Mladinci so aktivno delovali tudi drugod. S pretežno njihovo pomočjo je Počitniška zveza organizirala tombolo, delovali pa so tudi pri Taborniškem zvezi, Partizanu, Ljudski tehniki, Svobodi in pri drugih organizacijah.

Tudi na športnem polju je bilo precej živahno. Mnogo zanimivih tekem so odigrali z vojaiki ter z gimnazijci soboške gimnazije.

To bi bilo v glavnem delo mladinske organizacije na gimnaziji v preteklem šolskem letu. Seveda pa tu niso navedena razna manjša dela in uspehi, ki jih je imela organizacija.

Na konferenci je bilo sprejetih več dobrih sklepov o delu mladinske organizacije v sedanjem šolskem letu. Zlastno pa je to, da je bila diskusija zelo slaba, kar kaže, da ni ravno preveč zanimanja za delo. To sicer opravičuje dejstvo, da je v gimnaziji dosti učenja, vendar tudi to ne bi smelo ovirati dobrega mladinskega dela, da ne bi našel vsaj nekoliko časa za mladinsko delo. To pa velja le za nekatere mladince. Gimnazijska mladina je v letošnjem letu pokazala, da zna in da hoče delati, saj se je vrnila iz brigade na — Brkinski cesti — trikrat udarna in enkrat pohvaljena. Zgledu teh mladincev naj slede še ostali in na gimnaziji bomo lahko imeli zelo trden mladinski aktiv.

Na konferenci so razdružili pretežnega mladinskega dela osmošolce, ki se letos pripravljajo na maturo.

Po konferenci je novoizvoljeni mladinski komite mladinskega aktiv ptujske gimnazije izvolil še predsednika in sekretarja.

Novoizvoljeno vodstvo je dobro in mu želimo mnogo uspehov.

Sodeč po gradaciji naravnega sladkorja, ki ga vsebuje letošnji most, je kvaliteta resnično izvrstna. Imamo mošte z daleč preko 22% sladkorja, kar je redkost zadnjih let. Pri tem je odigrala pozitivno vlogo disciplina vinogradnikov, ki so trgali po 5. oziroma po 10. oktobru. Uspeh takanja s trgatvijo je viden.

Pri upoštevanju teh pozitivnih rezultatov, ki so doseženi ob priliki letošnje trgateve, pa je vrednost narodnega dohodka zastala daleč od predvidenega.

Ko upoštevamo površine haloških gor — približno 1900 ha vinogradov z donosom vina od 5 do 10 hl na ha — znaša skupna količina novega vina ca. 13.700 hl. Pri ceni do 100 din za liter, je višina dohodka 137 milijonov din napram višini ob normalni trgatvi vsaj 20 hl vina v vrednosti 380 milijonov din samo v Haložah. Enaka je razlika v višini narodnega dohodka, ustvarjenega v ormoških gorah, ki izkazuje namesto 325 milijonov samo 130 milijonov in Slovenske gorice od 125 milijonov samo 60 milijonov dinarjev dohodka. Ob ugotavljanju vrednosti narodnega dohodka ustvarjenega v vinogradništvu lahko zapazimo, kako velika je škoda v gospodarstvu samo v tej kmetijski panogi, po tej oceni skupno 500 milijonov dinarjev.

Razumljivo je, da se tak izpadek v proizvodnji močno odraža v gospodarstvu tega predela, predvsem v zanimanju za obnovo gor.

Zaradi pomanjkanja vina, ki se že pojavlja, ker je preko 75% pridekla že odkupljenega, nastaja vrsta vprašanj v preskrbi vina gostinstvu. Nekateri gostinski obrati kupijo vino za svoj obrat direktno od proizvajalca. Naravno je, da iščejo najcenejša vina, da bi dosegli čim višji dohodek. Dobra žlahtna vina so draga, zato niso preveč izbirni pri organoleptični presoji vina. Obstaja bojazen, da bodo pivci popili večje količine vin pod različnimi zvenečimi imeni, v resnici pa znatne količine šmarnice, mešane z vini žlahtnih vinskih sort. Pri jesenskem odkupu vinskega mošta je bilo odklonjeno precej mošta, ker je bil mešan s šmarnico. Taka vina bodo prihajala v promet sedaj v raznih smereh. Potreba po finančnih sredstvih se je pokazala že ob jesenskem odkupu mošta, saj so nekateri vinogradniki prodali ves pridelek. Do odkupnih postaj so prinašali most celovito v platenkah, kar se redko dogaja. Kraji brez sadne letine so bili navezani na edini tržni artikel — vino.

Letos uvidevajo vinogradniki, da je stanje vinogradov na skrajnem robu donosnosti. Vsako odlaganje ali oklevanje pred obnovo goric bo imelo za posledico vse slabše letine. Spoznali so, da je 50-letna doba trte končana.

Spoznavajo, da je treba mlajše nasade močno zagnojiti, globoko, in to že jeseni prekopati, predvsem v težjih ilovnatih tleh. Hlevski gnoj vsaj 50 težkih voz in Tomaževa moka 1000 kg z dodatkom 300 kg kalijeve soli so osnovna gnojila za enkratno močno gnojenje 1 ha gorice. Manjša količina gnojil slabše vpliva na rast in rodnost trte. Le oni vinogradnik, ki gnoji več kot povedano, gnoji močno svoj nasad. Vinogradniki poznajo izmenično dobre in slabe vinske letine, zato brez oklevanja v gorico. Odpravimo globoko zimsko kop — praho s močnim gnojenjem. Kop opustimo jeseni le na takih strminah, kjer je možno odplavljanje zemlje in izpiranje gnojil. Vse ostale površine uredimo. Začnimo z masovno obnovo opešanih goric, le mlade trte nam donajajo obilne trgatve.

Novak Franc

Mošt bo kmalu povrel

Kakšna je letos vsebina vinskih kleti

Pomagajmo mladini, da se bo začela tudi sama vzgajati in izobraževati

Pred nedavnim smo seznanili naše bralce s stanjem Društva prijateljev mladine v ptujskem okraju, tokrat pa bi jim radi posredovali na podlagi dosedanjih izkušenj nekaj načrtov za njihovo bodoče delo v smeri, ki so jo predlagali delegati 26. oktobra t. l. na običnem zboru Zveze društev prijateljev mladine iz ptujskega okraja. Težišče bodočega dela DPM naj bi bilo opredeljeno delegatov v skrbi za tako nego, vzgojo in izobraževanje vse mladine, ki bi vzbudila pri mladini čut dolžnosti, da začne sama misliti na lastno vzgojo in izobraževanje. Prav tako naj bi DPM v bodoče pomagala staršem, da bodo lažje pravilno vzgajati in izobraževati mladino, lažje razumeli njene želje in težave, enako pa tudi prosvetnim delavcem, da bodo lažje izpopolnili vrzeli, ki jih pušča vzgoja doma in samovzgojo.

Po mnenju delegatov se DPM ne bi smela v svoji dejavnosti zadrževati pri nalogah, ki itak po svoji funkciji odpadajo na Svet za zaščito matere in otroka, na Svet za varstvo družine, RK in Svet za zdravstvo ter socialno politiko in druge, temveč bi DPM morala s svojim delom dokazati, da izvira iz prijateljstva do vse mladine neglede na njen zdravstveni in socialni položaj. Več Društva prijateljev mladine je v svojem delu doseglo take izkušnje, ki so lahko vsem ostalim društvom za zgled in pobudo, kaj vse lahko storijo iz ljubezni in prijateljstva do mladine, ki z veseljem

sprejema njihovo pomoč ter jo tudi visoko ceni.

Nevzdržna je trditve posameznikov in odborov DPM, da DPM na podeželju mladini ne morejo veliko pomagati, zlasti če nimajo na razpolago potrebnih sredstev. Ovrгла so jo DPM v Cirkulanah, v Makolah, Kidričevem in drugod že tekom lanske zime. Ob novem letu so zapustili staro prakso obdarovanja socialno šibkih posameznikov in prepustili to skrb za to pristojnim. Z društvenimi in zbranimi sredstvi so nabavili smuči in sani za kolektivno porabo vse mladine. Mesto primitivnih smučk iz dog starih sodov so dali pionirji iz Halož na noge prave, nove smuči. Z nog na noge so šle te smuči in vesenje za smučanje je bilo vedno večje. Stotine smučk bi letos zdrvelo po haloških hribih, če bi jih le moglo DPM nabaviti. Enako so storili v Makolah. Najspretnejši pionirji so dali pobudo za tekmovalne pionirjev smučarjev in celo za medšolsko tekmovalstvo. Številni občudovalci tekem mladih smučarjev so postali člani DPM in so radi prispevali nekaj za splošno skrb DPM za vso mladino. V Kidričevem so z lastnimi in dobjenimi sredstvi nakupili za 60.000 din orodja za pionirsko delavnico, ki je kmalu postala pretesna za mlade političnike in njihove stotere načrte. Osnovnošolci in gimnazijci so se zbirali v delavnici v vedno večjem številu. Končno je bilo potrebno delo tako razdeliti, da je bilo za vsakogar nekaj časa, v ka-

terem si je lahko ob kolektivnem orodju napravil, kar je želel. V zadnjem času začnjenjo pionirji s fotografiranjem in izdelovanjem fotografij. Lansko zimo se je zbralo lepo število smučarjev. DPM jim je pomagalo. Buldozer je iz ravnine napravil hribeček in na tem je bilo živo, dokler ni skopnel sneg. Mladina iz teh krajev se ne zanima samo za smučanje in ročno delo, temveč tudi za

Velika Eisenhowerjeva zmaga

WASHINGTON, 8. nov. (Reuter-Tanjug). Sinoči ob 21. uri so bili znani rezultati volitev za ameriškega predsednika iz 133.371 izmed 154.787 volišč. Eisenhower je ob tem času vodil s 31.335.834 glasovi, za Stevenson pa je glasovalo 22.698.450 volivcev. Sedanji predsednik je zmagal v 41 državah s skupno 457 volivnimi voh s skupno 74 glasovi.

Demokrati pa so si zagotovili večino v obeh domovnih kongresa. Po zadnjih rezultatih imajo 49 mest v senatu ter 219 v predstavniškem domu.

Nepričakovano velika Eisenhowerjeva zmaga — večja kot pred štirimi leti — je verjetno posledica znostrenega mednarodnega položaja. Kriza na Bližnjem vzhodu je brez dvoma delovala na ameriške volivce, ki so z zadovoljstvom sprejeli vest, da ZDA ne podpirajo anglo-francoske invazije v Egipt. S svojo vojaško preteklostjo in politiko v minulih štirih letih pa je sedanji predsednik Eisenhower vril nove moči, zaupanje in občutek varnosti v srca ameriških volivcev.

lala požrtvovalno in da je dosegla temu primerne uspehe.

Na gimnaziji je obstajal marksistični krožek. Obiskovala ga je večina višješolcev, ki so z velikim zanimanjem sledili zanimivim predavanjem. Predavali so najboljši ptujski predavatelji, ki so skupno z dijaki reševali razne politične in gospodarske probleme ter s svojimi

knjižnice in knjige, lutkovno gledališče in skratka vse, za kar najde razumevanje pri odraslih in tudi pomoč, ki jim je potrebna. Pomoč staršem in njenim vzgojiteljem je DPM izkazala z vzgojnimi in zdravstvenimi predavanji, s posvetovanjem s starši, s pomočjo družinam, ki so zašle v težave in drugim. Delovni odbor je našel aktivno članstvo in društvo je zaživelo ob polnih rokah dela.

Rezultati volitev v obeh domovnih kongresa pa dokazujejo, da Eisenhower svoje osebne priljubljenosti ni mogel prenesti tudi na Republikansko stranko. Ta bi brez njegove kandidate niki ne zmagala.

Uveljavljanje predsednikove nove republikanske politike bo sedaj odvisno od Kongresa kot celote ter v glavnem ob razpoloženja pripadnikov Republikanske stranke. Republikanska stranka je namreč v predvolivni kampanji podpirala predsednikovo načrt za novo socialno zakonodajo, kaže pa, da ji uveljavljanje tega programa ni pri srcu.

Uveljavljanje predsednikove nove republikanske politike bo sedaj odvisno od Kongresa kot celote ter v glavnem ob razpoloženja pripadnikov Republikanske stranke. Republikanska stranka je namreč v predvolivni kampanji podpirala predsednikovo načrt za novo socialno zakonodajo, kaže pa, da ji uveljavljanje tega programa ni pri srcu.

(Nadaljevanje)

Iz referatov smo izvedeli, da znaša površina sadovnjakov 2,4 odst. na kmetijsko površino celotnega 4,1 odst. na obdelovalno površino v LRS. V letu 1955 so znašali sadeži sadjarstva 1.162.454 q po teži in sicer po vrstah plodov na 1 rodno drevo: jabolč 32,8 kg, hrušč 13,9 kg, sliv 6,3 kg, breskev 6,3 kg, oreha 6,5 kg oziroma povprečno pri vseh sadnih plemenih po 22,4 kg, v letu 1954 pa 8,8 kg. Primerjamo naša rodna drevesa in njihovo rodnost! Pri teh številkah pa dejanske donose sadnega drevja v sosednjih državah, kjer znaša letno povprečje na 1 rodno drevo 200 kg, da celo po 400 kg letno.

Vrednost sadja v letu 1954-55 je znašala približno 1.420.000.000 din ne upoštevajoč domačo predelavo. Ko primerjamo vrednost brutoproduktov v naših razmerah lahko vidimo, kako važnost je sadje. Imamo predele, kjer se izkopičijo za sadje odlično odraža v tržni bilanci gospodarstev. V izvojni bilanci je pokazalo sadjarstvo s svojim svežim sadjem, s pulpo in sokovi, ki so RN v izvoz vrednost preko 470 milijonov deviznih dinarjev, dočim se za leto predvideva znatno več. V izvojni bilanci prekaša vrednost sadjarstva samo živinoreja in humeljarstvo. V živinoreji je prodaja samo enkratna in za prirast prodane žive teže živali so potrebni obsežni travniški, njive in zgradbe za rejo, dočim za sadno drevo omejen prostor in vsakoletna prodajna možnost sadja z enega samega drevesa.

Izvoz sadja pred drugo svetovno vojno se je vršil v glavnem v tri države, danes pa že v 18 držav.

Trgovina, ki se peča z izvozom sadja stalno opozarja na dejstvo, da je še vedno prisiljena trgovati s sadnimi vrstami in sortami, ki dosega na zunanjih tržiščih najnižje cene. To so bobovec, krivopecel, kanadka, carjevič itd., dočim sorte: Jonathan, kakš oranžna renet, delicious itd. dosega najvišjo ceno zaradi svoje lepe zunanosti. Teh dražjih sort pa imamo še omejeno število, tako da v večjem izvozu ne pridejo v poštev.

Druga naša hiba v trgovanju s sadjem je, da silimo na trg s sadjem takoj z drevesa ne glede na to, kakšno je stanje na tržišču, to pa zaradi pomanjkanja skladišč, ki s hladilnimi napravami zadržijo zorenje plodov do primerne stanja na tržišču. Najvišje cene se dosega, ko je

največje povpraševanje po sadju in kadar neke vrste sadežev zmanjka. Torej, na trg rano, ko še sadja ni ali pa, ko je naval

Razprave sadjarjev na zborovanju v Novem mestu

Zimsko škropljenje sadnega drevja

ponudnikov ponehal. To se da urediti le z dobrimi sadnimi skladišči in hlajenjem sadja. Držanje sadja v vlažnih zatoh-

lih kletnih prostorih ali v suhih šupah, sadje le poslabša in na količini zmanjša. Tu čaka še mnogo dela in investicij.

Take hladilnice v Sloveniji že obstoje in sicer 100 vagonov v Kopru, 20 vagonov v Sempetru pri Novi Gorici, dograjuje se 250 vagonov v Zalogu pri Ljubljani. Na vidiku je gradnja hladilnic v Mariboru in Celju. Skrbimo, da ne bo Ptuj še dolgo dobo odvisen od škodljivih vplivov zaradi pomanjkanja takih skladišč. Važno za sadjarstvo je bližina predelovalne industrije, ki lahko predeluje tudi ostale kmetijske proizvode. Potrebno je, da naša domača industrija »Petovica« razširi obratovanje za vse one pridelke, ki imajo bodočnost v predelovalni industriji.

V referatu je poudarjeno, da so stroški prevoza in embalaže visoki. Vzroki so v daljavi

prevoza (koncentrirati je proizvodnja na ožje rajone) slabe ceste, itd. Povprečno bremenijo transportni stroški 1 kg 2 do 10 din, embalaža pa 3 do 12 din, pri izvozu še višje. Torej, če je odkupna cena 1 kg jabolč 15 din znašajo stroški prevoza do kupca 30 din brez stroškov trgovske mreže. Vzroki so v malem prometu in mali pažnji z embalažo, slabo odbiro (sortiranjem) in malomarnost pri pripravi blaga za prevoz. Mnogo škoda v sadni trgovini povzroča nestrokovni kader, ki se je vrnil v sadno trgovino. Kot prejšnji mešetar brez trgovske in sadjarke strokovne prakse na vsakem koraku skrbi, da bi ukanil kupeca v kvaliteto, sorti, težini, času dobave in tako dalje, proizvajalec pa celo pri tehtanju blaga. Tak nerealna trgovina služi ča-

sovno le njemu, zaupanje proizvajalca in konsumenta se izgubi za vedno. Končno je treba rešiti vprašanje nakupovalca-prevoznika sadja, drugače kakor trgovca z mešanim blagom. To je znanje zase in zahteva večletno prakso za spoznavanje sort, kvalitete in vsega, kar naš jugoslovanski standard sadja zahteva, če želimo s sadjem še naprej trgovati.

Letošnji kontingent možnosti prodaje na določenih inozemskih tržiščih predvideva preko 48.000 ton raznega sadja. Ta količina sadja bi lahko prinesla nad 2.200.000.000 din. Vsota je važljiva, samo naša kvaliteta sadja ne odgovarja tem cenam.

Da bi to dosegli so predlagali: dvigniti kvaliteto proizvodnje sort in plemen, ki so na trgu iskana. Usposobiti strokovni kader v osnovnem zbirnem in odkupnem kadru in v izvojni trgovini. Forsirati gradnje zbiralnic, hladilnic, skladišč, predelovalne industrije.

Novak Franc

Izšel je težko pričakovani »GOSPODARSKI ADRESAR LRS«

Izšel je iz tiska težko pričakovani »Gospodarski adresar LRS«.

Po številnih posvetih zastopnikov naših gospodarskih zborov in po dveh letih redakcijskem delu je vendarle izšel iz tiska Gospodarski adresar LRS. Ze vsa leta po osvojitvi so ugotavljale gospodarske ustanove, družbene organizacije, proizvodna podjetja vseh strok, naše kmetijstvo, gozdarstvo, gradbeništvo, promet, trgovina, turizem in gostinstvo, da bi bil nujno potreben gospodarski adresar, ki naj bi zajel vse gospodarstvo naše republike.

Tak adresar so pogrešali pri svojem vsakodnevem delu kar v vseh gospodarskih organizacijah, posebno pa nam je bil potreben v gospodarskih stikih z drugimi republikami v FLRJ. Naši konzulati in trgovinska zastopstva v inozemstvu so imela mnogo nepotrebnega dela, ko so zbirala in ugotavljala naslove naših podjetij, ki bi mogla prodajati surovine, polizdelke, industrijske proizvode in pridelke na raznih inozemskih tržiščih. Po sprostitvi trgovine pa je že par let postajalo vedno

bolj nujno omogočiti gospodarskim organizacijam in podjetjem, da se tudi v domovini med seboj kar najbolj povezujejo in da se docela med seboj spoznajo.

Toliko potrebni »Gospodarski adresar LRS« je izdalo uredništvo »Nove proizvodnje«, Ljubljana, Trubarjeva 15, poštni predal 407, telefon 32-472. Takoj po izidu iz tiska ga je uredništvo »Nove proizvodnje« razposlalo vsem svojim naročnikom. Cena za en izvod je 4500 din.

Cena se zdi na prvi mah sicer nekoliko visoka, toda če se pomisli, koliko je dela, preden je cena utemeljena. Saj vsi vemo, kako se naše gospodarstvo razvija in deluje in kolikšne so zaradi tega vsakoletne izpremembe Gospodarske organizacije spreminjajo naslove, pogostokrat se preimenujejo, selijo

se iz poslovnih prostorov v nove prostore, se reorganizirajo, razdružujejo, decentralizirajo, pa zopet združujejo pod novimi imeni, spreminjajo svoje telefonske številke, številke poštne predalov, številke svojih bančnih tekočih računov itd. Vse to povzroča težave v odnosih med samimi gospodarskimi organizacijami, povečuje stroške pri vzpostavljanju teh odnosov, povečuje delo v registru gospodarskih podjetij in delo gospodarskih sodišč ter otežkoča popoln vpogled v stanje dejavnosti gospodarskih organizacij in podjetij.

Uredništvo »Gospodarskega adresarja LRS« je moralo popravljati vse spremembe, ki so se v podatkih podjetij pojavljale med samim redakcijskim delom, premagovati je moralo sproti vse težkoče in upoštevati je moralo vse novosti, ki so se

pojavile celo ob koncu, ko je bil rokopolis adresarja že pripravljen za tisk. Prav tedaj so se izvršile spremembe v našem bančarstvu in hranilnem prometu ter je v zvezi s tem večina gospodarskih organizacij spreminila svoje tekoče račune. Nastala je tudi nova upravna razdelitev LR Slovenije in treba je bilo popravljati pri podatkih za gospodarska podjetja navedbo občin, okrajev itd. Kljub prizadevanju uredništva, da bi bil adresar kar najpopolnejši, je vendarle mogoče, da so v njem še vedno kakšne netočnosti in nepravilnosti. Toda uredništvo glede tega ne zadene krivda. Saj je pozivalo po časopisju, naj gospodarske organizacije javljajo vse spremembe, obračalo se nanje tudi z dopisi, podjetja so obiskovali zastopniki uredništva »Nove proizvodnje« in uredništvo je glede adresarja odpo-

slalo približno 30.000 dopisov in vprašalnih pol. Več se ni dalo storiti.

Kolikor je v »Gospodarskem adresarju LRS« nepravilnosti in netočnosti, ne bodo povzročale trajne škode, ker ima uredništvo »Nove proizvodnje« namen še nadalje bediti nad vsemi spremembami pri naših gospodarskih organizacijah in jih vsako leto objavljati. Na zahtevo in po naročilu prizadetih gospodarskih organizacij bo uredništvo »Nove proizvodnje« objavljalo vse nove podatke in vse nastale spremembe v svojem vsakoletnem Gospodarskem koledarju. Tiskarske pole s takimi popravki ne bodo uvezane v »Gospodarski koledar«, tako da jih bo mogoče vdeli v »Gospodarski adresar LRS« ali pa ustrezne podatke vpleti na ustrezno mesto v »Gospodarskem adresarju LRS«. Te tiskarske pole bodo mogli naročniki »Gospodarskega adresarja LRS« vsako leto naročiti pri »Novi proizvodnji«.

»Gospodarski adresar LRS« bo mogoč potemtakem dolgo vrsto let služiti svojemu namenu. Bo zanesljiv in pregleden zbornik o vsem našem gospodarstvu v LR Sloveniji, bo vedno bolj nujen prirobnik in sodelavec pri vsakdanjem poslovanju gospodarskih podjetij.

Uredništvo »Nove proizvodnje« se obrača na vse naročnike adresarja in na vse gospodarske organizacije, naj mu nemudoma pošljejo v objavo vse spremembe o svojih podatkih, da jih bo pravočasno mogoče objaviti že v naslednjem »Gospodarskem koledarju 1957«.

A.L.

Zatirajte gliste!

Gliste so zajedavci, ki povzročajo naši živinoreji ogromno škodo. Napadajo zlasti mlajše živali, predvsem konje, prašiče in teleta. Glistave živali izločajo s svojimi iztrebki na milijone glistinih jajčec. Pri zadostni vlažni in toploti se iz jajčec razvijejo zarodki, ki že lahko okužijo živali, če jih te požre s krmo ali pitno vodo.

Živali se okužujejo zlasti na pašah, kjer glistave živali raztresajo jajčeca, ali pa s krmo z močvirnih tal, na katerih se združuje zalega zajedavcev. Ogromno take zalege je v nesmažnih in vlažnih hlevih, če so v njih glistave živali, ki se potem vedno na novo okužujejo in ogrožajo tudi druge.

Da bi se glistavosti znebili, je treba torej: živali otrebiti glist, izločene gliste in njihovo zalego pa ugonobiti.

Gliste odgajamo pri živalih z raznimi sredstvi po navodilu veterinarja. Njih zalego pa uničujemo z rednim vsakdanjim čistjenjem hlevov in zlaganjem gnoja na gnojšče. Snaga v hlevu je najboljša obramba proti zajedavcem vseh vrst. Vročina, ki se v gnoju razvija, uničuje zalego. Skrbeti moramo dalje, da bodo hlevi suhi in zračni.

Z čistjenjem hleva odstranimo večino jajčec in zarodkov glist, toda ostane jih še vedno dovolj za nove okužbe. Zato moramo hlev večkrat na leto temeljito razkužiti, zlasti pa pred zimo in spomlad.

Pred hlev pobelimo, ometamo strop in temeljito očistimo tla. Nato z ostro krtačo očistimo stene, jasli in vse ostale predmete v hlevu. Vso nesnago zvozimo na gnojšče in jo zakopljemo v gnoj. Nato ves hlev znova raztopimo pralne sode (3 dkg na 1 liter vode) ali pa z močnim vrelim lugom. Pripravimo ga tako, da pepel bukovih drv polijemo s krompom in pustimo nekaj ur stati, nakar ga precedimo in segrejemo, da zavre. Te tekočine uničujejo zajedavce le, če so vroče!

Ni dovolj, če stene, tla in predmete samo površno poskropimo, marveč poskrbeti mora-

mo, da pride tekočina prav povsod, tudi v špranje.

Tla dobro razkužimo tudi na ta način, da jih na gosto posujemo z razdrobljenim živim opnom, nakar jih polijemo, da apno zakipi.

Ko hlev razkužimo, ga pobelimo.

Kadar damo živali zdravilo proti glistam, moramo vsaj štiri dni po zdravljenju iztrebke vsak dan sproti odstranjevati in jih zakopati v kup gnoja na gnojšču. Potem razkužimo hlev na običajen način.

Živali štiri dni po zdravljenju ne smemo pustiti na pašo, ker bi okuževale pašnike, dokler niso otrebljene glist.

Glistavost pri konjih bomo odpravili le tedaj, če bodo prav vsi konjeveji čistili hleve po teh navodilih. Tudi če le en sam gospodar ne očisti hleva, bodo njegovi konji prenašali gliste na vse ostale konje na pašah.

Razen navedenih ukrepov je treba postopoma in s skupnimi sredstvi osuševati pašnike, ker preživi zalega teh zajedavcev več let le v vlažnih zemljiščih.

Živinorejci, skrbite sami ne samo za zdravljenje glistavih živali, marveč tudi za snago, red in razkužbo vseh hlevov v vasi. Le v skupni borbi se boste znebili glistavosti v vašem kraju.

Aleš Lešnik

NOVE LADJE BODO SPOVILI V LETU 1957

Prihodnje leto bo 5 modernih potniških ladij s 3750 potniškimi prostori in 444 posteljami izročenih prometu. Prihodnje leto bosta dograjeni tudi motorni ladji »Jadrin« in »Jedinstvo« s po 1200 potniških prostorih in 209 do 235 posteljami. V ladjedelnici »Uljanik« v Pulju so pred zgotovitvijo motorne ladje »Takovo«, »Tuzla« in »Trogir« s po 450 potniškimi prostori.

V vsako hišo

PTUJSKI TEDNIK

INŽ. EGON ZOREC:

O vrednosti hlevskega gnoja

Hlevski gnoj ima svojo vrednost le, če z njim pravilno ravnamo. Vse prizadevanje naj torej gre k temu cilju, najbi bo v hlevu ali na gnojšču. V zemljo ga je treba spraviti tako, da ostane bogat na hranilnih in organskih snoveh. Tudi najboljši gnoj le malo koristi, če na njivi z njim nepravilno ravnamo.

Pri odvažanju gnoja na njivo ga je treba nalagati na voz tako, da ga kopljemo s kupa od vrha do tal. Tako se namreč mešajo plasti različne starosti, gnoj se manj odkriva in izpostavlja zraku. Da pridejo dušik in druge hranilne snovi v zemljo, ga je treba takoj raztrositi in podorati. Čim prej bomo oboje opravili, tem bolje bo. Najslabše pa je puščati gnoj na

njivi dalj časa v majhnih kupčkih. Padavine v takem primeru odplavljajo kalijeve in dušikove spojine v zemljo, ostajajo pa v kupu neraztopne spojine fosfora in brezdušične organske snovi. Na mestih, kjer je stal kup, ostane preveč dušika in kalija, premalo pa fosfora; kjer pa je fosfora premalo, tudi kalij in dušik ne moreta biti v celoti izrabljena. Vsa ostala površina pa dobi samo fosfor. Poleg tega razkroja zrak, ki ima v rahlem kupu dovolj dostopa, dušičnate spojine, ki izhlapevajo, razkroja pa se tudi organska snov, da izgubljajo gnoj zelo hitro na svoji vrednosti. Tako ravnanje je docela neopravičljivo in dokaz popolne zaostalosti.

Če iz kakršnih koli razlogov gnoj ni mogoče takoj podorati, ga je treba vsaj takoj enakomerno raztrositi. S tem se vsaj na spodnji strani, ki je obrnjena proti zemlji, nekoliko za-

drži razkranjanje, gnojnice in njene sestavine — hranilne snovi — pa se enakomernije porazdelijo po površini. Seveda so izgube dušika kljub temu precejšnje, če gnoj še vedno ne podorjemo.

Gnoj ne sme predolgo časa ostati tudi na gnojšču, ker bi se sicer preveč razkrojil. Nastala bi črna masna gnoja, bogata na ogljiku, v kateri pa bakterije zaradi pomanjkanja kisika ne bi mogle delovati. V treh mesecih se organske snovi v gnoju dovolj razkrojijo in če po tem času gnoj ostane še tam, zraste temperatura previsoko in povzroča velike izgube. Iz gospodarskih razlogov pa tudi iz tehničnih, ker navadno gnojšče ni tako veliko, da bi lahko sprejelo gnoj vsega leta, je treba gnojšče prek zime izprazniti ter gnoj zložiti v velike kupe. Preveliko razkranjanje in uhajanje dušika preprečimo s

Po domovini

NOVI UKREPI ZA PROST PROMET Z ŽITOM

Po novih predpisih Zveznega izvršnega sveta bodo kmetijske zadruge in pooblaščenca trgovinskega podjetja mogla odkupovati vse vrste žita po cenah glede na tržne pogoje. Tako nakupljeno žito bodo kmetijske zadruge in pooblaščenca trgovinskega podjetja prodajala prosto po cenah glede na tržne pogoje. Nakupljeno žito (pšenico in rž) bo mogoče kupiti samo v zrnu in bo služilo predvsem oskrbi industrijskih podjetij s surovinami ter za dopolnilno oskrbovanje kmetijskega prebivalstva v nežitodnih krajih, ki se je doslej oskrbovalo mimo trgovinske mreže in kmetijskih zadrug. Mestno prebivalstvo se bo oskrbovalo z moko in kruhom z uvoženimi količinami pšenice in količinami, dobljenimi iz mlinске merice na dosednji način. Spremenjen bo tudi način kontrahiranja žitaric. Cene kontrahiranih količin se bodo ravnale po tržnih cenah, če pa bodo te nižje od kontrahiranih, bodo kontrahirane količine plačane po dogovorjeni ceni. Cene moki in kruha ne bodo spremenjene. Novi ukrepi odpirajo vrata povečanemu in prostemu prometu z žitom in dajejo kmetijskim zadrugam možnost, da bodo lah-

ko veliko pripomogle k normalnemu razvijanju prometa z žitom.

POTROŠNIŠKI KREDITI

V svrhu olajšanja postopka z odobranjem potrošniških kreditov bo Narodna banka prenesla tehnično delo na gospodarske organizacije in ustanove, ki se za to zanimajo. Na sedežih Narodne banke bodo sklepali pogodbe z gospodarskimi organizacijami in ustanovami, da bodo lahko same odobravale potrošniške kredite vsem delavcem in uslužbencem.

S tem, da bodo potrošniški izpolnjevali v podjetju vse obrazce za prejetje kredita in sprejemanje denarnih čekov, bo omiljen naval potrošnikov na bančne urade in zmanjšanja izgube časa z odobranjem kredita.

KMETIJSKI PRESEŽKI IZ AMERIKE ZA 1956 in 1957

Po novem sporazumu med vladama ZDA in Jugoslavije o dobavi kmetijskih presežkov za 1956 in prvo polovico 1957 leta bo Jugoslaviji dobavljena pšenica, maist, olje in bombaž v vrednosti okoli 100 milijonov

dolarjev. Jugoslaviji bodo dobavljena živila tudi iz drugih držav.

V kratkem bodo v Beogradu razgovori med vladno ZDA in Jugoslavije o sklenitvi obsežnejših sporazumov v smislu poglobitve gospodarskega sodelovanja z ZDA o zadovoljivju jugoslovanskih potreb za več let.

PODJETJE »VINAG« ZADRUŽNIŠTVO IMA SVOJE IZVOZNO

Pri patentnem uradu v Beogradu in mednarodnem patentnem uradu v Bernu je registriran zaščitni znak poredka in kakovosti dobrih slovenskih vin, kar je izredno pomembno za uspešen razvoj izvoza naših najboljših vin v tujino.

ZAŠČITNI ZNAK SLOVENSkih VIN REGISTRIRAN

Glavna zadruga zveza LRS je ustanovila posebno organizacijo za izvoz vin in alkoholnih pijač »VINAG«, ki bo poslovala v glavnem na komisijско-agentijskih podlagi. Z ustanovitvijo možnost izvoza zadrugam zadrugnega podjetja za izvoz vina in alkoholnih pijač je dana sektorju, ki razpolaga z največ-

jo kletno zmogljivostjo in s številnim strokovnim kadrom in mu ni treba biti odvisen od nezadrugnega izvoznega podjetja.

Makedonski tobak za izvoz

Po vsej Makedoniji odkupujejo tobak letošnje letine in ga bo predvidoma odkupljenega nad 15.000 ton. Skoro vsa odkupljena količina tobaka iz Makedonije bo za izvoz, ker močno konkurira kakovosti tobaka iz inozemstva.

Pedagoški center v Ljubljani

Pedagoški center v Ljubljani in Zagrebu bosta posredovala učiteljskemu kadru na stalnih tečajih z izbranimi predavanji, seminarji in obiski v šolah, kar nastaja novega na področju šolstva. Delo pedagoških centrov bo veliko pripomoglo k dopolnitvi in izpopolnjevanju, širjenju in osvajanju novih dognanj in odkritij na področju vzgoje, estetike in metodike. Pedagoški center v Ljubljani ima sedaj novourejene prostore in moderne učne pripomočke, zato bo tudi njegovo delo toliko lažje, sistematičnejše in učinkovitejše.

KULTURA in PROSVETA

naš KUMENTAR

Anarej Kovač, bibliotekar.

Ptuj in okolica v pesmi in povesti

PREKINITEV OGNJA V
EGIPTU?

Pod pritiskom javnega mneneja, katerega rezultat je izražen v več resolucijah Generalne skupščine Organizacije združenih narodov, je prišlo v Egiptu le do prekinitve oboroženega obračunavanja. Ognjevitim protestom iz vseh strani sveta proti »akciji neumnosti«, kakor so Edenovo vojno proti Egiptu imenovali sami Britanci, je uspelo doseči, da so prejšnji terek ob polnoči prekinili s sovražnostmi, katere njih začetnik, Britanec in Francozom ter Izraelcem niso prinesle nobene slave, poleg tega pa tudi male vojaške uspehe. Egipčani so se borili hrabro in s tem do temeljev izpodkopali domneve britanske in francoske vlade, da bi Naser pod točo anglofrancoskih bomb izgubil zaupanje svojega naroda.

Neenaki boj Egipta proti mnogo močnejšemu nasprotniku se je prekinil ob njegovi popolni moralni zmagi. Kot že rečeno, je tak razvoj dogodkov v popolni meri zavrgel načrte britanske in francoske vlade. Kakor je bil glavni cilj napadalcev osvojitve Sueškega prekopa, je bila prva etapa za dosego tega cilja padec Naserjevega režima, kar bi naj pomenilo tudi padec morale vseh arabskih narodov v njihovi borbi za neodvisnost. Toda v tem pogledu sta se britanska in francoska vlada temeljito zmotili. Egipčani so svojo vlado odločno podprli in iz nameravane »bliskovite vojne« se je s pomočjo svetovnega javnega mneneja izcimil za Britance in Francoze pravzaprav klavrn poraz.

Ta poraz pa ni edino, kar sta vladi v Parizu in Londonu »dosegli«. Po poročilih iz raznih virov je sklepato, da je ljudstvo tako Velike Britanije kot Francije močno nezadovoljno s svojima vladama. V Londonu je pa prišlo do demonstracij, da naj Eden odstopi. To je za hladne Britance nekaj nezasižanega, priča pa o odporu, ki ga je čutilo prebivalstvo Velike Britanije do akcij svoje vlade na Bližnjem vzhodu.

ADENAUER V PARIZU

Zadnji ponedeljek je zahodnonemški kancler Adenauer odpoval v Pariz na uradni obisk francoski vladi. Toda s svojimi gostitelji Adenauer ni bil nič kaj zadovoljen. Ti so namreč nekajkrat prekinili razgovore, ker so bili prezaposleni zaradi krize v zvezi z dogodki na Bližnjem vzhodu.

Adenauerja je tako ravnanje razočaralo, zato se je še istega večera vrnil v Bonn.

Predavanje
dr. Jožeta Potrča v Ptuj

V nedejo, dne 4. novembra, dopoldne je v Titovem domu v Ptuj predaval dr. Jože Potrč o sedanji politični situaciji v svetu. Predavanje je poslušalo veliko število Ptujčanov, saj je bila dvorana v Titovem domu zasedena.

Cepnav nas dnevno časopisje in radijske vesti seznanjajo z dogodki v svetu, je vendar to predavanje, tako svojisk očrta lo sedanji politični položaj v svetu, ki ga podčrtavajo dogodki na Madžarskem in napad Izraela, Anglije in Francije na Egipt, da bomo skušali posredovati nekaj predavateljevih misli bralcem našega lista.

Dr. Jože Potrč je omenjal v svojem predavanju niz momentov, o katerih dnevno časopisje ne razpravlja, ker se omejuje predvsem na konkretna dejstva zadnjih velikih dogodkov v svetu in na odmev, ki jih imajo v OZN. Predavatelj je predvsem prikazal vlogo Jugoslavije, ki jo ima v težki politični situaciji v OZN.

Danes je OZN tista mogočna sila, poklicana, da rešuje spore med narodi na miroljuben način.

Vojna ni še nikoli pravično rešila perečih mednarodnih vprašanj. OZN s svojimi pogajanji edino zadovoljivo reši v splošno korist sporna vprašanja in prihrani človeštvu novo klanje. Ne moremo zanikati, da se forumi OZN trudijo tudi danes, ko so Anglija, Francija in Izrael začeli z agresijo proti Egiptu — rešiti ta spor in ustaviti prelivanje krvi. Tako bi bilo Egiptu, ki se je komaj osamosvoilil in si začel prizadevati dvigniti svojo deželo na višjo kulturno raven — zopet omogočeno mirno korakati po poti napredka.

Dosledna jugoslovanska politika v povojnih letih je dvignila ugled naše besede v organizaciji ZN. Vedno je naša delegacija v OZN branila pravico malih narodov do samostojno-

sti in je bila za mirno sodelovanje med narodi, kakor je te misli ponavljal naš maršal Tito ob srečanjih s tujimi državniki.

Tako je naša zunanja politika uperjena neprestano v tisto

eškega prekopa, ki sicer ni bilo nikjer uradno povedano, a ga zaključujemo po principih naše zunanje politike in po izjavah našega zastopnika v OZN, ko je dejal, da naša vlada ni bila ob-

smer, ki zagotavlja narodom miren razvoj in onemogoča novo vojno — v politiko brez blokov. Zmotno bi bilo mnenje, da ustvarja Jugoslavija tretji blok, če mislimo na bloka »vzhod« — »zahod«, bi naj bil tretji — »Jugoslavija-Egipt-Indija«. To gledanje bi bilo vsekakor zmotno, kajti naše prijateljstvo z Indijo in Egiptom pomeni mogoče krepitev neblokovske politike.

Predavatelj je nakazal naše stališče do nacionalizacije Su-

veščena pred nacionalizacijo o tem ukrepu.

Ne glede na dejstvo, da prekop, ki leži na teritoriju Egipta, pripada Egiptu po vsej pravici — se vseeno vprašamo, ali ni vseeno najboljši poskus pridobitve prekopa — diplomatska pot, pot pogajanj v okviru OZN. Vendar ni v tem nobenega opravičila za anglo-francoski napad na Egipt.

Govornik se je dotaknil tudi vprašanja: ali dana politična

(Nadaljevanje)

Ana Wittula opisuje v svoji družinski kroniki tudi svoja otroška leta na Dunaju v času okrog leta 1870, ko je bil njen oče prestavljen iz Maribora k ravnateljstvu južne železnice na Dunaju. Pisateljica je tedaj obiskovala na Dunaju ljudsko šolo, njen brat Franc pa nekaj časa pri starem očetu in stari materi realno gimnazijo v Ptuj.

Otroci Ungerjeve družine so se počutili zelo nesrečno med pustimi velemestnimi zidovi, kjer skoraj niso vedeli za pomlad in njene cvetoče travnike. Navadno so šli na sprehod v dve uri oddaljen Prater, v pekoči sončni vročini, med hrupom velemestnega vrvenja. Med izsušenimi travnatimi bilkami so le redko našli kako neobgleno cvetko. Zato je bil zanje pravi praznik, kadar so lahko odpovali na počitnice k materinim staršem v Ptuj, kjer so se lahko naučili v polni meri otroške svobode v lepi naravi.

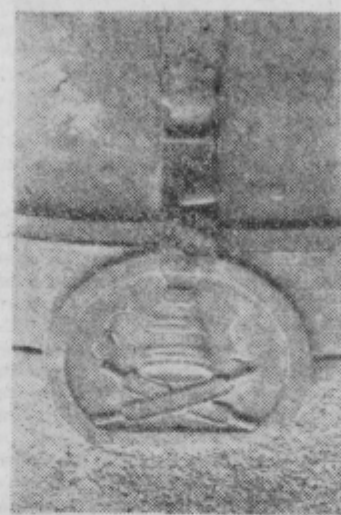
Babičina prostorna hiša, vinograd tete Laure v Halozah, to je bilo zanje paradiz, kjer so se lahko sprostiti v svojih otroških igrah.

Ob prihodu v Ptuj, hitro po začetku šolskih počitnic, 15. julija, so jih pričakovali na mali ptujski postaji številni mladi prijatelji, med njimi tudi stara mati v starinski noši, s črno, čipkasto pečo na glavi, okrašeno večidel z zelenimi ali pa vijoličastimi trakovi.

In kakšen otroški hrup so zaglajali ti mladi kričalci, vsa Gosposka ulica je bila njihova! Toda glavni namen njihovih podvigov je bila Landwehrjeva hiša s svojimi dvorišči in nadstropji, kjer so se šli »roparje in orožnike«. Tudi naša pisateljica Ana je sodelovala pri teh igrah. Nekoč so dečki tudi njo zvezali z vrvoj, da bi jo kot grofovsko hčerko odpeljali v temen in globok prostor. Ko pa je šlo zares, je Ana začela glasno klicati za pomoč in dečkom je bila nato

ta nevarna igra za dolgo časa prepovedana, zaradi česar jo je drugi brat Julij večkrat skrivaj našel.

V vinogradu so otroci stanovali v sobici, ki je služila tudi za kuhinjo. Tu so se mudili sa-

mo ponoči, kajti podnevi so bili od ranega jutra do poznega večera v sadovnjaku. Hudo pa je bilo ob deževnih dnevih v majhnem prostoru. Mati čisto ni vedela, kako bi zaposlila nemirne otroke. Nekoč se je domislila, da bi jih zaposlila s pletenjem s križnimi vbodi, zato je moral Anin brat Julij v mesto po volno. Toda prinesel je samo rumeno volno v raznih odtenkih, tako da so lahko pletli samo rumene veverice, rumene rože, rumene češnje itd. Mati pa je le dosegla svoj namen, kajti otroci so tiho sedeli v majhnem prostoru, dokler ni zopet posijalo sonce.

Da so otroci pri plezanju po drevesih raztrgali tudi dosti obleke, si lahko vsakdo misli. Nekoč jih je nekdo presenetil s svojim obiskom in se silno začudil, ko je zagledal mater pod

situacija v svetu lahko sproži novo vojno?

Ko sta Anglija in Francija brezglasno napadli Egipt, nista na to pomislili. Hoteli sta vojno za nekaj dni ali tednov, da bi dosegli svoj namen, skrit za demagoškim klicem: napadava, da bi prekinili klanje med Izraelom in Egiptom!

Danes pa nihče ne more ob takem dejanju, ki sta ga Anglija in Francija storili, vedeti, kako se bodo dogodki razvijali.

Vsi pa vemo, da so države do zob oborožene z nuklearnim orožjem. Ena sama bomba tega tipa opravi toliko, kolikor je prej opravilo dva tisoč ton navadnih bomb! Tu pa ni upoštevati še škodljivi vpliv žarčenja!

Toda ob vseh še tako črnogledih mislih na bodočo vojno moramo postati optimisti, če pomislimo na mogočno silo delavskega razreda v svetu, ki je organizirana v sindikalnih gibanjih. Ta mogočna napredna sila more preprečiti nov svetovni požar, ki ga hočejo zanesiti predstavniki reakcionarnih sil v svetu. Zato je nadvse potrebno krepitev mednarodne stike sindikalnih organizacij.

Kakor ob vprašanju Egipta, tako tudi ob vprašanju dogodkov na Madžarskem zastopa naša vlada dosledno svoj princip samoodločbe narodov, to je nevmešavanje v notranja vprašanja držav. Ljudstvo na Madžarskem naj samo odloči o svoji usodi!

drevesom, ki je krpala hlače starejšemu Juliju, medtem ko je bil ta na drevesu v kopalnikah in jedel sladke orehe. Bilj so res zlati časi in mati je imela jeseni mnogo truda, da je svoje otroke za dunajsko pot pravčasno zakrpala in jih pripravila zopet za redno življenje.

Leta 1914 je izšlo na Dunaju prvo večje delo naše pisateljice z naslovom »Strojarska hiša« (Das Gerberhaus), družinski roman iz južnostajerskega bidermajerja, ki obravnava motive iz hiše starega očeta v Ptuj.

Pod »Bidermajerjem« je mišljena reakcionarna predmarčna doba v letih 1816 do 1848. Nositelj te kulture je sicer dobrodušno, vendar bolj plitvo in filistrsko meščanstvo. Značilnosti tega obdobja opazimo tudi v posebnem stilu pri stanovanjski opremlj, pohištvo in obrtnih izdelkih, ki je bolj skromen in v skladu s tedanjimi slabimi gospodarskimi razmerami. Tedanjanje meščanski življenje, ki je kljub vsej udobnosti skromno, se zrcali v preprostem in umerjenem slogu stanovanjskih prostorov. V slikarstvu je to čas med romantiko in naturalizmom, ki kaže znake odpora proti idealizmu romantike. Iz vernih realističnih slikarskih del te dobe razvidimo: neko samozadovoljnost, nainost, intimitnost ugodje. Najpomembnejše stvaritve iz tedanje slikarske umetnosti imamo v portretih in pokrajinskih motivih.

Pisateljica ima v omenjenem romanu v mislih strojarsko hišo št. 2 v nekdanji Gornje-dravske ulici, danes Muršičevi. Toda te hiše danes ni več, ker je bila porušena med bombardiranjem v drugi svetovni vojni leta 1944. Nad hišnim vodom je bil kamniti lev na podstavku, brčkone nekdanji rimski nagrobni kamen. Na podstavku pa je bil vklesan strojarski čeber z letnico 1590. To zanimivo hišo je krasi tudi velik strojarski grb: Turek v čebru z dvema strojarskima nožema. Tudi na treh drugih poslopih imamo na sklepnih kamnih v sredini portalnega loka upodobljen strojarski čeber, znak strojarske obrti, ki je v Ptuj nekdo zelo čveta. Ti znaki so še danes ohranjeni, in sicer eden v Muršičevi ulici 4, dva pa na Hrvaškem trgu v hiši št. 4.

Ptuj ob nastopu jeseni v letu 1814... Jasno se svetilica zlati spominski steber na Minoritskem trgu v septembrskem soncu. Ugledni, pedesetletni zdravnik Neis stopa ob novo pozidani vrsti hiš. Pred devetimi leti, anno 1805 je divjal tu velik požar; v nekaj urah je izgubilo 24 družin vse svoje imetje.

Zdravnik zavije navzdol k Dravi in gleda skozi orumenele pri mostu, ki so bila pokrita z mansardno streho, so se neprenehoma pomikale množice ljudi. Mitničarji so imeli polne roke dela. Pravkar je privozil čez most pastiljen in zatrobil glasno v poštni rog...

Zdravnik Neis je bil poročen z vdovo iz gostine k »Zlatemu noju« (»Zum goldenem Strauss«) v Gosposki ulici. To gostilno omenja tudi zgodovinar Ralsp. Pisateljica pravi v »družinski kroniki«, da je bil zdravnik Neis velik judež, kakršnega Ptuj do takrat še ni poznal.

V mirni Zgornji dravski ulici pa je stala hiša strojarja Wundsama. V hišni veži je viselo izpod masivnih obokov stotine suhih koz, ki so širile močan duh.

Občni zbori učiteljskih
društev

V preteklih štirinajstih dneh so bili občni zbori štirih učiteljskih društev: Ptuj, Lešje, Borl in Ormož. Ta društva so začela delovati takrat, ko so začele obstajati komune in so združevala prosvetne delavce iz več komun. Kratka doba dela v teku enega samega dela pa je že jasno pokazala, da se bodo morali prosvetni delavci s svojo komuno čim tesneje povezati, če bodo hoteli v njej razviti tudi svojo družbeno vlogo, ji poma-

Namenjena je predvsem staršem, vzgojiteljem, pedagoškim delavcem in seveda tudi naši mladini. Z razstavo, ki jo prireja Zveza prijateljev mladine Slovenije, hočemo poudariti velik pomen knjige, ki služi zabavi in pouku ter dopolnitvi šolske izobrazbe in vzgoje. Knjiga je najučinkovitejša samozabavna in samovzgojno sredstvo. Brez knjig, brez knjižnic, brez širkega kroga: čitateljev si sploh ne moremo predstavljati kulturnega in tehničnega napredka družbe. Zato naj bi bila naša trajna naloga, da skrbimo za izpolnitev mladinskih knjižnic, da z njimi širimo krog bralcev, da navajamo že naše najmlajše k uporabi knjig ter mladino obdajemo z lepimi, starostni in duševni zrelosti primernimi knjigami. Take »investicije« so neprecenljive vrednosti, kajti pozitivni sadovi se kažejo kaj kmalu.

Razstava mladinskega
tiska v Ptuj

V osnovni šoli v Ptuj je odprta od 5. do 13. novembra t.l. razstava jugoslovanskega mladinskega tiska. Ta razstava, prva te vrste v našem mestu, ima namen popularizirati naš mladinski tisk. Razstavljenih je 550 različnih knjig, slikanic, pesmi, ugank, basni, bajk, pravljic, pripovedk, povesti, romanov, biografij, potopisov in reportaž, zanimivosti iz različnih ved, mladinskega odra ter priročnikov. Priključena je tudi prav majhna zbirka predvojnega mladinskega tiska iz našega okraja. Razstava v glavnem prikazuje uspehe naše povojne mladinske založniške dejavnosti.

liste kostonjevih dreves preko reke, katere valovi se blešče v soncu. Navdušuje se za Napoleona in nosi njemu na čast klobuk po njegovem vzorcu. Od daleč zagleda, kako se ob okroglem mestnem stolpu plazi grbasta in gluhotema Ivana, ki je bila zopet v drugem stanu na veliko zdravnikovo nevoljo, ki jo je pri zadnjem porodu komaj rešil. Stanovala je za dvo-riščem Invalidske hiše (ali »Velika kasarna« v nekdanji ulici proti Ogrskim vratom, danes Lackova ulica).

Zdravnik zavije zopet preko ceste, obstoji in mirno gleda številne splave, ki oživljajo 80 klatfer široko Dravo. Splavarji spretno veslajo skozi prehode med mostnimi oporniki in še dolgo se sliši njihovo veselo vriskanje...

Pri mesarskih stojnicah ob Dravi je bilo vse tiho, ker je bil ravno petek. Na lesnem trgu (Holzplatz, pozneje Wagplatz, danes Hrvaški trg pri mostu) je vladalo živahno vrvenje. Povsod si lahko videl pisane rute Slovence, okroglo klobuke kmetov, ki so živahno kričali v svojem slovanskem narečju (Slavischer Idion). Skozi mestna vrata

pri mostu, ki so bila pokrita z mansardno streho, so se neprenehoma pomikale množice ljudi. Mitničarji so imeli polne roke dela. Pravkar je privozil čez most pastiljen in zatrobil glasno v poštni rog...

Zdravnik Neis je bil poročen z vdovo iz gostine k »Zlatemu noju« (»Zum goldenem Strauss«) v Gosposki ulici. To gostilno omenja tudi zgodovinar Ralsp. Pisateljica pravi v »družinski kroniki«, da je bil zdravnik Neis velik judež, kakršnega Ptuj do takrat še ni poznal.

V mirni Zgornji dravski ulici pa je stala hiša strojarja Wundsama. V hišni veži je viselo izpod masivnih obokov stotine suhih koz, ki so širile močan duh.

gati pri njeni socialistični gospodarski in kulturni rasti ter doseči tudi pravo vrednotenje učiteljevega dela v šoli in izven nje. Po daljši diskusiji so prosvetni delavci z razumevanjem sprejeli sklep, da bodo v vsaki komuni osnovali svoje društvo. Največja in morda tudi najtežja naloga društva naj bi bila ta, da bo vodilo vso skrb za politično in strokovno rast slehernega učitelja v naših vrstah, da bo ta sposoben v šoli in izven nje učiti in vzgajati v duhu socializma in napredne miselnosti. V ta namen bodo vsa društva skrbela za redni sistemski študij, razna predavanja in poučne ekskurzije. Z navdušenjem so člani vzeli na znanje, da nas bodo pri tem materialno in moralno podprli merodajni forumi. Uverjeni smo, da bomo z delom v šolah, kmetijsko gospodarskih šolah, društvi in raznih organih oblasti vse, kar bomo prejeli, tudi vrnil.

Naš učitelj na vasi je večših popolnoma osamljen, potrebuje močne opore, zato mu je treba pri njegovem delu pomagati. Vesel je, če čuje kaj novega in koristnega, zato so povsod z veseljem pozdravili tovariša Jožeta Tramskega, predsednika okraja, tov. Ignaca Voljčeka, sekretarja ZK, tov. Mirka Bračiča, sekretarja okr. odbora SZDL in tov. Staneta Staniča, načelnika tajništva za prosveto, ki so se udeležili občnih zborov.

Njihove besede in diskusije so dale polno novih pobud za delo v društvu in med ljudstvom.

S. K.

Vsi v borbo proti tuberkulozi

IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV *

V tednu borbe proti tuberkulozi so organizacije RK in oblasni forumi v našem okraju analizirali stanje te zakrknjene in krute bolezni ter ugotovili, da je to stanje v našem okraju še znižano dokaj kritično, čeprav smo s skupnimi naporami že odstranili marsikatero objektivno oviro in dosegli že prav lepe uspehe pri zatiranju te bolezni.

Na skupni konferenci vseh predsednikov in tajnikov okrajnih odborov RK Slovenije ter predsednikov tuberkulozijske sekcije pri teh odborih v Ljubljani so zastopniki vseh okrajev med problemi iznašli tudi potrebo po skupni akciji, akciji pri zatiranju te bolezni, v kateri bi naj nastopile vse množične organizacije, organizacije RK, merodajni oblasni forumi in naši zdravstveni aktivisti na terenu.

Kot največji problem pri tej častni nalogi pa so že omenjeni zastopniki iznesli težko finančno stanje naših organizacij RK. Kljub temu, da imajo v vseh drugih okrajih LRS že uveden tako zvan petodstotni davek na alkoholne pijače, od katerih sredstev so Okrajni odbor RK deležni v višini 30 odstotkov, je to finančno stanje še vedno največji problem. Če pa sedaj pomislimo, da v našem okraju organizacije RK niti teh sredstev nimajo, ker do danes Okrajni ljudski odbor Ptuj na žalost še ni uvedel omenjenega petodstotnega davka na alkoholne pijače, potem nam mora biti jasno, v kakšni situaciji se naše organizacije RK nahajajo.

Da utemeljimo potrebo po uvedbi navedenega davka, moramo nujno omeniti, da n. pr. Okrajni odbor RK v Mariboru iz teh sredstev ustanavlja in že ima ustanovljene tako zvane zdravstvene menze, v katerih se po znižani ceni hrani že nad sto bolnikov TBC. Tem bolnikom namreč te menze nudijo zelo obilno in visoko kalorično hrano po skoraj 50 odstotkov znižani ceni. Dalje iz teh sredstev nabavljajo postelje in posteljino družinam, v katerih

imajo bolnika TBC, nimajo pa potrebnih finančnih sredstev, da bi si nabavili posteljo in tako ločili bolnika TBC od ostalih in s tem preprečili okužbo celotne družine. Navedeno je bilo še več takih koristnih zamisli, s katerimi pa so se vsi navzgor na tej konferenci, med katerimi so se nahajali tudi vidni funkcionarji sindikata, zdravstva in RK LRS, strinjali.

Na zadnji seji Izvršnega odbora RK v Ptuj kot tudi na zadnji seji Sveta za zdravstvo OLO Ptuj, je bila vsa ta pro-

blematika obravnavana ter sklenjeno, da se ponovno predlaga OLO Ptuj uvedbo petodstotnega davka na alkoholne pijače, od katerega bi bila protituberkulozna sekcija pri Okrajnem odboru RK Ptuj deležna vsaj 30 odstotkov teh dohodkov, ki bi jih porabila samo za preprečevanje širjenja bolezni TBC. Za to upamo, da bo OLO Ptuj za devoto razumel in sklenil, da se s 1. januarjem 1957 tudi v našem okraju uvede že omenjeni davek na alkoholne pijače. S

tem momentom bo imel Okrajni odbor RK v Ptuj mnogo več možnosti, da to svojo častno nalogo izpolni in pokrene vse potrebno, da se borba proti TBC izpolni in doseže zaželene uspehe tudi v našem okraju.

Ob tej priložnosti vabimo vse množične organizacije, pristojne oblasne forume, zdravstvene ustanove in zavode, kakor tudi vse naše občinske organizacije RK in zato že usposobljene zdravstvene aktiviste v našem okraju na skupno borbo proti TBC.

Adi Sarman

Pomagajmo mladini, da se bo začela tudi sama vzgajati in izobraževati

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kaj vse lahko stori DPM v mestu povedo izkušnje DPM na Vičavi in na Bregu pri Ptuj, kjer so dobili otroci po zaslugi DPM in SZDL lepi, prostorni igrišči, na katerima se zbira mladina. Skrb za njo pa ni prenehala s tona igriščema, temveč se nadaljuje v skrb za mladinski dom, za dnevno zavetišče, za dijaško kuhinjo, za lutkovno gledališče, za pionirsko knjižnico, za predavanja za starše. DPM Ptuj se zaveda svojih nalog in ima tudi oporo v številnih članih — prijateljih mladine. DPM v Ormožu že slovi s svojimi pionirskimi in mladinskimi taborjenji na polotoku med Dravo in Pesnico in drugod, na katera se pripravljajo med šolskim letom. Casa imajo dovolj, da se dobro pomenijo o vsem z otroki, s starši, z organi ljudske oblasti in skratka z vsemi, ki kažejo vse razumevanje za mladino in njene želje ter potrebe. Na taborjenja v Ormožu in Ptuj ne odhajajo samo osnovnošolci in gimnazijci, temveč tudi vajenci, kjer se je dalo staršem in mojstrom dopovedati, da pripada tudi tem vsaj 14 dni legega oddiha na planinah ali ob morju po celo-

letnem delu in učenju in da se s taborjenja vračajo v delavnice in v šolo bolj zdravi in veseli vajenci. Našteti bi morali še druga taka društva v okraju, ki dokazujejo s svojim delom, da prijatelji mladine za njo tudi lahko veliko storijo.

Prednjih nekaj primerov potrjujejo, da lahko DPM v mestu in na podeželju veliko storijo za mladino, zlasti kjer se zavedajo, da imajo širše naloge kot ostala društva in organizacije. Tem društvom je tudi potreben večji krog sodelavcev in tudi več sredstev. V bodoče se bodo odbori DPM potrudili na seje organov ljudske oblasti in drugih društev in bodo tam povedali, kaj delajo, kaj nameravajo storiti in zakaj potrebujejo veliko sodelavcev in tudi več sredstev kot so jih dobivala doslej. Ne bodo prosili za podporo za posameznike, temveč bodo tolačili, kako bodo lahko storili čimveč za to, da se bo naša mladina laže tudi sama vzgajala in izobraževala.

Prof. tov. Gustav Silih je v zvezi z razpravami delegatov pokazal na zelo široko delovno področje DPM v skrb za mladino. Vsi so ga pozorno poslušali in marsikateri je našel v

njegovih izjavah odgovore na razne vzgojne probleme, na katere si ni mogel sam najti odgovora iz prakse in iz knjig.

GARAŽA Z LETALIŠČEM

Sredi poslovnega središča nekakega mesta v Teksasu so zgradili novo garažo, ki je stala 3 milijone dolarjev. Poslopje je zgrajeno v glavnem iz armiranega betona in aluminija. Na ravni strehi te garaže pa je specialno letališče za helikoptere.

Ta moderna garaža lahko naenkrat prejme 1500 avtomobilov, precej pa prispeva tudi k lepemu vnanjemu licu mesta. Poslopje pomeni znaten korak naprej v ublažitvi prometne stiske na ulicah v zelo živahnem mestu, ki šteje več milijonov prebivalcev. Garaža, ki ima sedem nadstropij, med katerimi sta dva podzemna, lahko sprejme dnevno okoli 3000 avtomobilov.

Prostori za parkiranje so dobro obloženi in svetli ter zračni, drug od drugega pa so oddaljeni po dva in pol metra, tako da je dovolj prostora za prihajanje in odhajanje ljudi.

V pritličju so moderne čakalnice z modernimi sistemi za zračenje, avtomatska dvigala pa gredo od tu do vseh nadstropij zaradi čim večje ugodnosti za stalne najemnike te garaže. Prav tako je tudi letališče za

VELIKA NEDELJA

Na Dan mrtvih se je pred Združenim domom vršila skromna, a lepa svečanost. Pred spomin-sko ploščo žrtvam za svobodo so se zbrali svoji in sovaščani vseh tistih, katerih zlata imena so vklesana v bel kamen, za spomin in opomin. Nema, a vendar glasno govoreča kamenita plošča je bila obdana z vencem cvetjem. Venci, ki so jih položili zastopniki množičnih organizacij, in sveče, katere so prižgale zveste roke mater in žena, so izražali topeš spomin in globoko hvaležnost. Resne besede predsednika SZDL so poudarile pomen žrtve, ki so padle za svobodo, in opozorile na našo zvestobo, ki jim je dolžna slediti v delu in prizadevanju za boljše življenje. Recitacija in žalostinka »Žrtvam«, katero je zapel pionirski zbor, sta slovesnost zaključili. Vrsta ljudi se je napolnila na pokopališče, kjer so požžili vence na partizanske grobove. Tako tudi grobovi tistih neznanih borcev, ki so padli na naši zemlji, niso ostali zapušteni. Vaščani varujejo spomin na nje in mladi rod se klanja žrtvam za svobodo.

Planjsku, kateremu je požar uničil vso njegovo skromno premoženje, ki ga je imel, predvsem pa živila. Grupni poverjeniki, kakor vsi člani sindikata v obratu glinice I., so to akcijo temeljito podprli, saj so nekateri tovaršili darovali 100 in še več dinarjev, njegov mojster pa celo 500 dinarjev, ter tako nabrali 8000 dinarjev.

Ker je tov. Plajnshek eden izmed starejših delavcev v podjetju in vester član sindikalne organizacije, mu je tudi Izvršni odbor sindikalne podružnice dodelil 8000 dinarjev denarne pomoči. S tem si bo imenovali v prvi sili precej pomagal, sindikalna organizacija pa bo pridobila še večji ugled pred članstvom in morda odprla vrata tudi tistim delavcem, ki še niso doslej pristopili v to organizacijo. Vsekakor pa je to razveseljiv in tudi posnemanja vreden pojav.

V. J.

IZ PODGORCI

V osnovni šoli v Podgorcih je bil pred kratkim roditeljski sestanek skupno s šolskim poukom, ki so mu prisostvovali starši. Po 2 urnem pouku je bil roditeljski sestanek. Prišlo je 22 očetov in mater 33 otrok in so se živo zanimali za napredovanje otrok in težave učiteljskega in prizadevanja za izboljšanje učnih uspehov ter so dali več predlogov za bodoče še tesnejše sodelovanje med šolo in domom.

Prvi poskus takega roditeljskega sestanka je uspel in bodo pripravili v Podgorcih še več takih sestankov.

Železniške postaje v ptujskem okraju oblegajo vozniki s krompirjem

zletavanje in pristajanje helikopterjev na strehi poslopja pleten servis in naprave za povezavo z dvigali.

Garaža ima tudi svoj kom-piopterjev na strehi poslopja pleten servis in naprave za po-pravljanje avtomobilov.

NEKAJ DATUMOV

okrog napetosti na Bližnjem vzhodu

* Leta 1917 je britanska vojska pod poveljstvom generala Allenbyja zasedla Palestino, ki je prej pripadala razpadlemu mohamedanskemu cesarstvu. Se istega leta je britanska vlada objavila tako imenovano »Balfourjevo deklaracijo«, v kateri je obljubila Židom, da bo na ozemlju med Sredozemskim morjem in Jordanijo ustanovila tako imenovano »home rule«, kar je veljalo kot poziv Židom, naj se naselijo v »deželi svojih prednikov«. Balfour je hkrati pisal baronu Rothschildu, da britanska vlada z zadovoljstvom gleda na to, da se ustanovi »nacionalno ognjišče« za Žide v Palestini. Leta 1922 je bila dejanska že ustanovljena palestinska država, nad katero je imela mandat Velika Britanija. S tem letom se je začelo tudi vseljevanje Židov.

* Leta 1937 je Anglija izdelala načrt za razdelitev ozemlja na tri področja: prvo za Žide s središčem v Tel Avivu, drugo za Arabce, nad tretjim področjem pa (Jeruzalem in Jaffa) naj bi ohranila svoj mandat. Do dejanske razdelitve je prišlo šele leta 1945 in v Palestini je zato prišlo do spopadov med Angličani in židovskimi terorističnimi skupinami. Ti spopadi se nadaljujejo tudi v letu 1946. Teroristični napadi se razširijo tudi izven področja, ki je bilo določeno samo za Žide.

* 26. septembra 1947 se Velika Britanija končno odpove mandatu nad Palestino, OZN pa določi meje izraelske države, čemur se arabske obmejne države uprejo. Zato je bila izraelska država proglašena šele leta 1948. To pa je povzročilo napad arabskih držav na Izrael. Arabske vojske, ki so bile brez skupnega poveljstva, so doživele poraz in 24. februarja 1949 so Egipt in nekaj pozneje tudi Jordanija, Libanon in Sirija sklenile z Izraelom premirje. Kljub temu pa na teh mejah ni bilo miru. Arabske dežele so napovedale Izraelu bojkot in incidenti so se nadaljevali.

* Generalna skupščina Združenih narodov je leta 1950 potrdila »zakon o vrnitvi«, po katerem je imel vsak Žid pravico vrniti se v Izrael. Na račun tega se je prebivalstvo Izraela od leta 1948 do 1953 povečalo

za 120 odstotkov. V Izrael se je vselilo 717.923 Židov.

* 25. maja 1950 ZDA, Velika Britanija in Francija izjavijo, da bodo v interesu miru omejile prodajo orožja arabskim državam in Izraelu ter se obvežejo, da bodo skušale preprečiti obmejne incidente.

* 11. septembra 1951 pozove Varnostni svet Egipt, naj preneha z blokado Izraela in predvsem izraelskih ladij v Sueskem prekopu. Posebna komisija OZN skuša na konferenci v Parizu izdelati dokončno mirovno pogodbo med Izraelom in arabskimi deželami. Toda arabske dežele na to nočejo pristati, medtem ko Izraela država noče pristati na pogoje, ki so jih postavile arabske države.

* V oktobru 1953 napadejo Izraelci Kibyo in s tem se začnejo načrti izraelski napadi na sosednje arabske dežele. Ta napad je ožigal tudi Varnostni svet. Leta 1954 Varnostni svet vendarle dovoli Izraelu gradnjo centrale na reki Jordan, čeprav proti temu protestira Sirija.

* Po letu 1955 se napetost premakne na Egipt. Naser preusmerja politično orientacijo Egipta, ki je zahodne sile ne morejo sprejeti. Naserjev ugled med arabskim svetom pa silno naraste. Hkrati začneja Izrael pogajanja z ZDA, Veliko Britanijo in Francijo za nabavo težkega orožja.

* Da bi si Velika Britanija utrdila oslabei položaj v tem delu sveta, ustanovi v novembru 1955 skupno z Iranom, Turčijo in Pakistanom tako imenovani bagdadski pakt, istočasno pa Naser organizira nevtralistični protizidovski blok na jugu, v katerem sodelujejo Egipt, Sirija in Saudova Arabija. Jordanija ni šla ne z njim ne z Angličani.

* Ob koncu leta 1955 napadejo Izraelci sirske položaje na vzhodni strani Genezareškega jezera. OZN ta napad Izraela ostro obsodi, vendar ostane le pri tem. Velika Britanija napne zato vse sile, da bi priključila Jordanijo bagdadskega paktu. V odgovor na to izbruhnejo v Jordaniji protibritanske manifestacije. Za te nemire obtoži London Saudovo Arabijo

in Egipt, češ da sta te manifestacije podžigali in finansirali.

Moralna zmaga OZN

JE PREKINITEV SOVRAŽNOSTI V EGIPTU, PRAVI JUGOSLOVAN DR. BRILE J

New York, 8. nov. (AP-Tanjug-Reuter). Včeraj sta bili dve seji Generalne skupščine OZN, na katerih so delegati razpravljali o bližnjem vzhodnem vprašanju. Takoj početka je glavni tajnik ZN Dag Hammarskjöld poročal o ustanovitvi mednarodnih sil na Bližnjem vzhodu. Izjavil je, da bo poveljnik teh čet — kanadski general Burns — takoj odpotoval v Kairo. S tem soglašata tudi egiptovska vlada. General Burns je že upostavljal stike z anglo-francoskim poveljstvom na Cipru.

Že dopoldne so nekateri delegati predložili dva predloga resolucije. Prvi predlog je vseboval odobritev ustanovitve sil OZN, v drugem pa je skupina azijsko-afriških držav zahtevala umik anglo-francosko-izraelskih sil iz Egipta.

Obe resoluciji sta bili sprejeti na popoldanski seji z veliko večino.

Prvi včerajšnji govornik je bil Egipčan Amar Lufti, ki je poudaril, da boji v Egiptu še niso končani — ker anglo-francoske vojaške sile ponekod še vedno napadajo. Egipt je sprejel predlog za ustavitve ognja, napadali pa svojih obljub ne drže. Dejal je tudi, da so anglo-francoski letalski napadi terjali visoke žrtve med civilnim prebivalstvom. Egipčanski Rdeči križ je povabil tuje novinarje, naj

si ogledajo bombardirana področja.

Lufti je dejal, da Egipt ne bo privolil v čiščenje prekopa s strani agresorskih tehničnih enot. »Takoj naj zapustijo Egipt, kajti ničesar ne bo moč storiti,

dokler ne bodo odšli,« je dejal egipčanski predstavnik.

Američan Cabot Lodge je izjavil, da so prvi namen — ustavitve sovražnosti — dosegli. Sedaj moramo govoriti o umiku anglo-francoskih in izraelskih

sil iz Egipta, je dejal. ZDA pozdravljajo ustanovitev sil OZN in pripravljene so s svojimi letali prepejati te čete na mesto dogodka.

Jugoslovanski predstavnik dr. Brilej je govoril na popoldanski seji. Ugotovil je, da je privolitev v prekinitev ognja s strani prizadetih strank pomembna zmaga svetovnega javnega mnjenja ter dokaz moralne sile priporočil Združenih narodov.

Sedaj je treba opraviti pomembno nalogo — doseči umik invazijskih sil iz Egipta. V nasprotnem primeru bi bila prekinitev sovražnosti le blagoslov agresiji, je menil dr. Brilej in opozoril, da vlade napadalskih sil, zlasti Izraelci, ne kažejo volje, da bi umaknile svoje čete z egipčanskega ozemlja.

Nagel umik je zaradi tega prva naloga, pred katero stoji Generalna skupščina, je poudaril dr. Brilej in pozdravil obe predloženi resoluciji. Po mnenju jugoslovanskega predstavnika bi morala v mednarodnih silah sodelovati tudi CSR, kar pa so pozneje pri glasovanju zavrnili.

295 LET STARA BIBLIJA

Nedavno je prispela v New York neka holandska biblija, stara 295 let. To knjigo je poslal ZDA bivši ameriški vojak Nicholas Van de May v znak zahvale za vojno pokojnino, ki jo prejema od ameriške vlade. Omenjeni človek je služil v ameriški vojski leta 1898, kasneje pa se je vrnil v Holandijo. Biblijo bo dobilo jugoslovansko društvo v New Yorku.

CITAJTE

PTUJSKI TEDNIK

zadnje iz vseh vetrov

* LAHORA — Po poročilu radia Kabul je Afganistan pripravil poslali 1000 prostovoljcev Egiptu za borbo proti invazijskim silam. Afganistanski premij pa je izrazil globoko simpatije do herojske obrambe Egipčanov proti napadalcem.

* NEW YORK — ZDA so sporočile, da so pripravljene dati na razpolago svoja prevozna sredstva za prevoz mednarodnih oboroženih sil OZN v Egipt.

* DAMASK — Jordanski kralj Husein in predsednik jordanske vlade sta sinoči nenadoma prispela v Damask, kjer se bosta s sirskega najvišjimi predstavniki menila o položaju na Srednjem vzhodu.

* RIO DE JANEIRO — Predsednik brazilske republike Kubitsek je zaprosil kongres za pooblastilo, da sme poslati 500 brazilskih vojakov na Srednji vzhod v okviru mednarodnih brigad Združenih narodov.

* NEW DELHI — Indijski predsednik Nehru je prejel dve pismi od ameriškega predsednika Eisenhowerja o položaju na Srednjem vzhodu. Pisma predstavljajo odgovor na nedavno poslanico, ki mu jo je poslal Nehru. Vsebina pisma ni znana.

* RABAT — Maroški sultan je včeraj izrazil simpatije z Egiptom v njegovi borbi in podporo Združenim narodom v prizadevanju, da bi vse tuje sile zapustile egipčansko ozemlje.

* LONDON — Laburistični člani parlamenta Gornjega doma bodo danes pozvali vlado, naj takoj skliče konferenco predsednikov vlad Britanske skupnosti narodov. Spoznameli naj bi se o podpori, ki bi jo nudili avtoriteti Združenih narodov.

Nekaj o esperantu

Začetnik esperanta dr. Lazar Ludvik Zamenhof se je rodil na Poljskem leta 1859 v Bjalistoku. Njegov oče je bil učitelj tujih jezikov.

Že v zgodnji mladosti, ko je posejal prve razrede gimnazije, se je začel pečiati z idejo o mednarodnem jeziku. K temu razmišljanju ga je privedlo dejstvo, da se je v Bjalistoku takrat nahajalo ljudstvo štirih narodnosti in štirih raznih jezikov: Rusi, Poljaki, Nemci in Židje. Živel so v neprenehnih bojih in medsebojnem sovražstvu. Zamenhof bi bil rad z nevtralnimi jezikom odpravil ta nesoglasja. Zdelo se mu je, da bi bil tudi kompliciranost raznih tujih jezikov, ki se jih je moral učiti, in stremel je za tem, da bi človeštvu pomagal do čisto enostavne slovnice.

Razumljivo je, da mora vsak jezik imeti svoj besedni zaklad. Opazil je, da se v modernih jezikih uporablja mnogo internacionalnih besednih korenov. Te korene je vzel kot bazo. Da bi poenostavil učenje novih besed, si je zamislil afiksne in prefiksne (pred- in priponne) ter je skoval že leta 1878, ko je bil v zadnjem razredu gimnazije, prvi projekt tega svojega jezika. Za časa študija na univerzi je vse proste dneve posvetil temu delu. Težak čas je bil to zanj. Bal se je, da bi ga ne zasmejovali ali ga smatrali za neumnega, zato ni nikomur omenjal svojih težav. V samotni, skrivani pisarni in nadaljeval pričetu.

Končno je leta 1887 izšla njegova prva učbenica knjiga z naslovom »Internacia Lingvo de Doktoro Esperanto«. Izdaja te knjige kot njegovih prvih samostojnih literarnih del v tem jeziku je Zamenhofa oprala skoraj vseh denarnih sredstev, s katerimi je razpolagal kot očesni zdravnik z malo plačo. Sele na stara leta ga najdemo v boljših gnotnih razmerah.

Esperantska slovnica je zelo enostavna. Abeceda sestoji iz 28 črk, izmed katerih je pet polzaprtih vokalov (kot v italijanski), ki dajejo jeziku čistost in blagovčnost. Slovnica sestoji iz 16 pravil, katerih se je lahko naučiti brez truda v najkrajšem času. Slovnicih izjem ni! Naglas je vedno na predzadnjem zlogu. Stavkovni členi se razlikujejo po končnicah: samostalniki imajo končnico -o, pridevniki -a, prislovi -e, glagoli -i. Iz enega korena se lahko napravi s pridatkom teh končnic samostalni, pridevniki, prilaški ali glagoli, če smisel to dovoljuje. Množina se tvori s končnico -j tako pri samostalniki kot pri pridevniki. Tožilnik spozna po končnici -u. Glagol se spreminja le po času. Končnica -as je sedanjik, -is je pretekli čas, -os bodoči čas. Vedelek in železnik imata končnico -u. Pogojnik pa -us. Tvorni deležnik se razlikuje tako, da

je končnica -anta za sedanjik, -inta za pretekli in -onta za bodoči čas. Prav tako trpi deležnik, ki ima končnice -ata, -ita, -ota.

To je celotna slovnica. Če jo primerjamo s kakršno koli drugo gramatiko, takoj opazimo genialnost enostavnosti. Zadoštuje, da upoštevamo: francoski jezik ima okoli 2300 glagolskih končnic, esperantski le dvanajst! In te omogočajo toliko komplicirane glagolske oblike, kot je gerundum trpne oblike.

Kot že rečeno, esperantski besednjak se sestoji večji del iz mednarodnih besednih korenov. Zaradi tega ga romansko govoreče ljudstvo pozna 80 %, pri Slovanih je ta odstotek manjši, vendar doseže 30 %, manjši je pri ljudstvu na severu. Toda izvenevropski karakter gramatike omogoča hitreje razumevanje tudi zadnjim, kajti morfološka struktura je jako slična jeziku orijenta, posebno Kitajske in Turške. Ta espar, značaj posebno kaže, da je slovnica prilagojena po sestavi besed romanskemu jeziku, po strukturi pa sliči raznim izvenevropskim jezikom. Zato je tudi v tem smislu res internacionalna.

Tudi gibljivost, fleksibilnost esperanta je dokazana. V letu 1913 je zasedala pod vodstvom Tristana Bernarda specialna komisija za tako preizkušnjo. Literarni teksti so bili prestavljeni

ni v razne jezike. Nato so drugi tolmači, ki originalnega teksta niso poznali, pisali zopet v originalnem jeziku. Esperanto je bil najbolje ocenjen, prevedbe v esperantski so bile originalu najbolj podobne. Torej: esperanto ne omogoča le navadnega govora, ker je že izpopolnjen za izražanje političnih, finančnih, filozofskih, skratka vseh znanstvenih ved.

Učenje mnogih jezikov vključuje nešteti uram v srednji šoli, na visoki šoli, vključno stroškom, darovanih v ta namen, kaže le slabe rezultate. Vsak lahko to ugotovi, če potuje v inozemstvo, na kongrese, konference, sestanke. Nedostatek skupnega jezika se tu najbolj pokaže. Že leta 1629 se je Descartes (1666 — Leibnitz itd.) bavil s sestavo raznih projektov, v 17. in 18. stoletju so razni misleci, učenci in znanstveniki posvečali misli za skupni jezik. Toda nezadostno poznavanje bistra jezika in pota njegovega razvijanja je delo oviralo, projekti so se izjalovili. Sele v 19. stoletju je ta problem zavzel širše obzorje, večji interes množice s povečanimi kulturnimi in civilizacijskimi potrebami. Na to je zidal Zamenhof. Uspeh je, ustvaril je živ in polnopraven jezik. Njegova dejavnost je identična vsakemu drugemu jeziku. Posameznik jezik združuje posamezne narodnosti, esperanto združuje ljudstva vsega sveta!

Predsmrtni boji?

Čeprav hodijo ljudje nasploh radi spat, se pa smrti, ki ni pravzaprav nič drugega kakor spanje brez konca, strašno boje. Zato tudi ni čudno, da je opremljena ljudska fantazija s nepopisno grozo in nevdžrnimi bolečinami. Na tem strahu je zrasla tudi vsa tolažba: vsemožeče veroizpovedi, ki obljubljajo posmrtno življenje. Toda ves ta strah o predsmrtnih mukah je ovrglo že mnogo ljudi.

Pred smrtjo je hotel dati neki samomorilec, študent medicine iz Münchena, znanosti važne podatke o umiranju. Najprej je zavil nekaj strupa, postavil predse ogledalo in si beležil vse, kar je opazil zanimivega na svojem obrazu.

9.30: Cutim prve znake vrtoglavice. 9.55: puls je še vedno normalen in miren, omotica je vedno močnejša. Pritisk na ušesa. Klecajo mi kolena. 10.04: vid slabi. 10.16: barva obraza je normalna, toda v ogledalu vidim dvojno. Pred očmi se mi vrtili. — Od tu dalje postaja pisava nečitljiva. Vendar je pa ta dokument nepopoln, ker ni o zadnjih vzdihljajih nobenega podatka. Bolj zanesljiva so pričevanja ljudi, ki so se spet zbu-

dili. Tako je pripovedoval neki otročičar: »Bil sem v nekakšni vročini in videl rdeče kolobarje, ki so postajali vse manjši. Bolečin nisem občutil.«

Strokovnjaki pravijo, da imajo vse poškodbe, ki izkazujejo nevarne posledice: zvočenje, zvezde, bliske, grmenje, nikdar pa ne bolečin. Celotna smrt v levih krepkih je brez bolečin. Slavni raziskovalec Livingstone, ki ga je podiral kralj živali, pripoveduje: »Dobro sem

vedel, kaj se z menoj dogaja, toda občutil nisem niti strahu niti bolečine, marveč čudno razpoloženje kakor v snu.«

Stvar je v tem, pravijo učenci, da nasilna smrt izkazuje pri človeku takšen pretres živčnega sistema, da otrpnejo vsa občutja. Njegovo stanje je mirno in bolj ko se pogreza, bolj prijetno se počuti. Najprej mu zamreta okus in vonj, nato vid in nato ... Tako je torej umiranje. Bolečine so samo za žive.

DROBNE ZANIMIVOSTI

Zibelka XX. stoletja

Človek je nagnjen k lenarjenju in si je začel zato vse stvari po malem mehanizirati. Pred kratkim je nekdo patentiral mehanizirano zibelko. Pod žimnico je posebna priprava, ki zagaga zibelko kakor hitro pritismo na poseben gumb. Mehanizem deluje brezšumno, nanj pa lahko priključimo tudi gramofon, ki zaigra nežno uspa-vanko.

Izkopani vojak

Na področju Bedfordshira v Angliji je pred 1400 leti divjala bitka s saškimi zavojevalci. Pred kratkim so odkopali v tej pokrajini ostanke saškega vojaka v popolni bojni opremi. Bil je zelo močan in visok le nekaj manj kot dva metra. V grobu so našli še njegovo čelado, sulico, nož in oklep. Razen lesenih delov je vse še zelo dobro ohranjeno, tudi jermeni in zaponke.

Premični nebotičnik

V Chicagu so začeli graditi nebotičnik, ki bo stal na ogromni gibljivi plošči. Plošča se začne premikati, čim sprožimo električno stikalo v vratarjev loži. Ta draga novost nam služi za to, da bi bilo prečje stavebe venomer obrnjeno k soncu. V primeru nevihte pa v nasprotno stran od smeri vetra.

Kovina v tkaninah

Najnovejši razvoj tekstilne industrije predstavljajo šipke in mrežasto blago za zavese, kjer se leskečeje kovinske niti, ki so vtiskane v blago. Kovinske nitke, ki jih uporabljajo v ta namen, ne temnijo, lahko se perejo in nanje ne vpliva svetloba. Zelo so mehke, tako da si strokovnjaki obetajo, da bodo iz njih delali celo kopalne obleke in perilo. Že zdaj so poskušali delati iz šipke s kovinskimi nitmi obleke, za katere pravijo, da posejajo celo tista dragocena oblačila, v katerih je bilo vtakno zlato ali srebro.

Ekonomičen transportni stroj

Za lajšanje dela si je človek ustvaril mnogo pomočnikov — strojev. Poznamo že na tisoče transporterjev, v glavnem pa

imajo vsi eno in isto pomanjkljivost. Njihova dolžina je točno odmerjena, gibljivost je majhna in navadno so tudi neekonomični. Tudi naši strokovnjaki so za to vedeli in so iskali rešitev. Tako je inženirju Silviju Spornu z Splita uspelo združiti gibljiv in raztegljiv transporter, ki se lahko med obratovanjem podaljša za 11 do 20 metrov. Z njim lahko spravijo v eni uri sto ton gradiva deset metrov visoko. Pogonski stroj transporterja je majhen motor, razen tega pa ima tudi hidravlično napravo za dviganje v višino.

Muhe lete tudi 13.000 m daleč

Angleški zavod za borbo proti nalezljivim boleznim dela zanimive poskuse z muhami. 200 tisoč muh so zaznamovali s radioaktivnimi izotopi in jih spustili. Pri teh poskusih so ugotovili, da leti muha, ki si išče hrano, tudi 13 km daleč. S temi raziskovanji bodo lažje ugotavljali širjenje nalezljivih bolezni.

Našli so najstarejše rastline

V skolah severnega brega ameriškega jezera »Lake Superior« so našli pet vrst rastlin, za katere pravijo, da so stare okrog 2 milijardi let. To so najstarejše rastline, ki so jih do danes odkrili na Zemlji. Starost zemljine skorje cenijo na 3 in pol milijarde let. Najdene rastline so preproste alge modro-zelene barve.

Nič več vlažnih zidov

V mnogih hišah, zlasti novih, so zidovi vlažni. Zato so strokovnjaki vsega sveta iskali način, kako bi preprečili to vlogo. Končno so dosegli uspeh. Našli so namreč sredstvo, ki preprečuje vlago. To je posebna tekočina, brezbarvna in popolnoma prozorna silikatna tekočina, s katero premažejo stene in jih tako zavarujejo pred vlago. To naredijo že med gradnjo hiše. Zaščitni sloj proti vlagi se hitro posuši in tako impregnacija drži nekaj let, potem pa se mora obnoviti. Uporabna pa je za vse gradbene materiale.

Kako velik je elektron

Danes, ko se o atomih in atomskih bombah tako veliko piše in govori, bi že marsikdo vedel nekaj povedati tudi o elektronu:

Sončna energija

Viri energije na Zemlji se od leta do leta krčijo in izčrpajo. Se do nedavnega sta bila edina energetska izvora premog in nafta, ki ju pa danes izkoriščamo zelo negospodarsko. Iz premoga in nafte izdeluje namreč sodobna kemija sto in sto stvari, ki b. jih v vsakdanjem življenju že težko pogrešali. Mi pa z nafto in premogom kurimo. Pravijo, da to ne bo več trajalo dolgo. Že dolgo izkoriščamo energijo tekočih rek in morja (plima in osekal). V najnovejšem času pa so začeli vpregati razen atomske tudi sončno energijo, kar odpira neslutene možnosti.

Marsikomu se bo zdelo neverjetno, da prejmejo 4 kvadratni kilometri zemeljske površine v enem samem dnevu od sonca toliko energije, kolikor jo je razvila atomska bomba, ki je eksplodirala nad Hirošimo. Zato se znanstveniki že dolgo ukvarjajo z načrti, kako bi »ujeli« sončno energijo v posebne stroje. Toda sonce ima svoje muhe: njegova moč je odvisna od zemeljske širine in prihaja do nas precej razpršena.

Danes so ti načrti še v povojih in se usmerjajo le na poskuse. Sončno energijo izkoriščajo na dva načina: uporabljajo jo neposredno ali jo pa zgoščujejo s posebnimi paraboličnimi zrcali. Prvi način nam nudi skromnejše možnosti in bi bil še najbolj ugoden za segrevanje sta-

novanj. Poskusi so pokazali, da vpije črna plošča do 50 % sončnih žarkov in da lahko kvadratni meter takšne plošče segreje vodo skoraj do vrelišča. Za primer povejmo, da ima streha nad štirisobnim stanovanjem okrog 100 m² površine. Takšne hiše bodočosti bi s posebnimi strehami uspešno in koristno zbirale sončno energijo. V Združenih državah imajo že blizu 500 takih naprav in jih uporabljajo največ za segrevanje industrijskih prostorov. Za sedaj je takšno ogrevanje prepuščeno še na milost in nemilost muhavosti vremena, sčasoma bodo pa našli rešitev, kako bi odvečeno sončno energijo, ki se nabere v lepih dneh, vskladišili za hladne in oblačne dni.

Sončno energijo je pa mogoče uporabiti tudi v industrijske namene. Tu so dosegli največje uspehe Francozi. V Pirinejih so zgradili sončno peč. Vsa naprava je sestavljena iz velikanskega paraboličnega zrcala, ki usmerja sončne žarke v manjšo parabolično zrcalo. Tukaj se zbira-

rajo sončni žarki in peč doseže nekaj tisoč stopinj visoko temperaturo. Ta peč lahko stali nekaj desetih kilometrov najbolj odporne rudnine. Tako pridobljene kovine zdaleka prekašajo kakovost, ki jo dobimo pri običajnih metalurških procesih.

Naj še omenimo, da so se »sončni motorji«, ki so jih zgradili v Afriki, zelo dobro obnesli pri pogonu namakalnih naprav. Takšen motor je precej podoben sončni peči. V središču zrcala je nameščena cev, po kateri se pretaka voda. Zgoščeni sončni žarki jo spremenijo v paro, ki poganja črpalke.

Začelo se je torej izkoriščanje novega, ogromnega vira energije — sončnih žarkov. Pred tisoči in tisoči leti je nalagalo sonce svojo moč v rastline in živali, iz katerih je nastal pozneje premog in nafta. Sčasoma je začel človek iskati in izkoriščati nove vire energije. Največjo zmago je slavil s pričetkom izkoriščanja atomske energije in temu odkritju se je pridružil še en velik uspeh.

O nizkem krvnem pritisku

Nizek krvni pritisk (105 pri moškem, 100 pri ženskah ali manj) najdemo začasno pri vročinskih in pri nalezljivih boleznih, stalno pa pri tuberkulozi, pri spremembah v ščitni žlezi in pri oslabeledosti. Akutno nastopi znižanje krvnega pritiska pri močnih izgubah krvi, pri nenadni oslabeledosti krvnega obtoka, pri akutni oslabeledosti srca kakor tudi pri ohromitvah ožilja, na primer, pri davici in pri raznih vrstah šoka.

Podobno kot je znano povečanje krvnega pritiska iz neznanega vzroka, poznamo tudi znižanje iz neznanega vzroka. Ljudje, ki imajo nizek krvni pritisk, so navadno visoki, suhi, ohlapni mišci, brez podkožne ma-

ščobe in izgledajo, kot da so predčasno ostareli. Tožijo o abnormalni duševni in telesni utrujenosti, o bitju srca pri najmanjšem naporu, glavobolu v zglavju, vrtoglavosti in onesveščenju. Imajo mrzle roke in noge, potijo se, imajo driske, včasih pa so zaprti. Verjetno imajo pri vsem tem veliko vlogo nekatere žleze z notranjo sekrecijo (taka žleza je na primer zaščitna žleza).

Bolniku z nizkim krvnim pritiskom dajemo sredstva za okrepitev (arsen, strihin, fosfor itd.), dalje sredstva, ki vsebujejo izvlečke žlez z notranjo sekrecijo (ščitna žleza, hipofiza itd.). Dobivati morajo krepko hrano, ki ima dovolj kalorij.

Zobje, nova ovira zločincev

Kdo bi le pomislil, da ima človek na svojem zobovju več kot štiristo posebnosti, ki jih je podedoval po svojih starših in prednikih? Ta ugotovitev je jela najprej zanimati kriminalistične ustanove, ki so začele zbirati in kartotekiti odtise zob. To odkritje nima svojega pomena samo pri razkrinkavanju zločincev, ki se v zadnjem času poslužujejo gumijastih rokavic z lažnimi prstnimi odtisi, marveč tudi v pravadah za očetovstvo in dediščino.

V Arizoni (ZDA) sta se tožarila dva moška zaradi očetovstva. Oba sta imela isto krvno skupino in otrok je bil obema nekoliko podoben. Strokovnjaki jima je preiskal zobne odtise in dognal, da je imel en moški z otrokovimi zobmi skupnih 93 posebnosti, drugi pa le sedem. Kolikor bodo zobje podpirali ali nadomestovali izsledke o prstnih odtisih, je pa vs vprašanje, namreč: brazdice na dlaneh imajo vsakdo, s svojimi zobmi se pa že marsikdo ne more več pohvaliti.

„Atomska“ nespečnost

Ljudje, ki delajo v ameriških atomskih mestih, so pod stalnim nadzorom zdravnikov, da bi vsako morebitno škodljivo posledico že v kali raziskali in zatrili. Razen tega pa črpaajo tudi material za znanstveno raziskovanje vplivov radioaktivnosti na človeško telo. V zadnjem času so opazili mnogo primerov nespečnosti.

Medicinski strokovnjaki so naklonjeni mnenju, da delujejo radioaktivni žarki na človeško telo podobno kakor spanje. Za sedaj še raziskujejo, ali je takšno delovanje radioaktivnih žarkov začasno in ali ne bi morda taka nespečnost človeku škodovala. Misel, da bi človeku poklonili tretjino življenja, ki ga sicer prespi, je vsekakor zelo zapeljiva.

Enostovni helikopter

Američani so iznašli že spet nekaj novega. Tokrat gre za helikopter, ki je zgrajen tako preprosto, da ga bo lahko upravljal brez težave skoraj vsakdo. Človek stoji na helikopterju, hitrost in višino upravlja z ročnimi vzvodi, medtem ko mu ni treba za usmerjanje letala delati nič drugega, kakor da se z vsem telesom nagne v tisto smer, v katero bi rad letel. Ta helikopter niti ni preveč drag, stane 1200 dolarjev.

Enostovni helikopter je zgrajen tako preprosto, da ga bo lahko upravljal brez težave skoraj vsakdo. Človek stoji na helikopterju, hitrost in višino upravlja z ročnimi vzvodi, medtem ko mu ni treba za usmerjanje letala delati nič drugega, kakor da se z vsem telesom nagne v tisto smer, v katero bi rad letel. Ta helikopter niti ni preveč drag, stane 1200 dolarjev.

Izgledi

Oglas iz nekega časopisa v Los Angelesu: »Iščemo šefa kuhinje. Nudimo lepe razgled na glavno ulico, prometne nesreče in pretepe ter resnično razveseljive lepe ženske noge ob vsakem dnevnem in nočnem času.«

Vzpon

V kraju Zaisehausen so morali izvoliti novega župana. Stari je namreč odložil mandat, da bi zavezal boljše plačano mesto cestnega pometača.

Amnestija

Okrajni zdravnik v Parrishu (USA) je ob svoji osemdesetletnici izdal amnestijo nad svojimi dožniki. Vsi skupaj so mu dolgovali 3800 dolarjev. Najvišji račun je znašal 250 dolarjev, najstarejši pa je bil star 30 let.

Mačka s carskim rezom

Seherazada, modra angorska mačka nekega bogatega Braziljanca je pripravila štirim kirurgom temeljite skrbni. Ko bi morala prvič povreči, se je to zavleklo, dokler se ni eden kirurgov odločil za carski rez. Dve mladi mački sta prišli mrtvi na svet, ostala pa je mačka in eden mladič. Poznavalci mačk mislijo, da bo mladič vreden nekega dne prav toliko kot njegova mati: 50.000 din.

Zaklad

V Burbageu (Anglija) so našli star dokument, na katerem je pisalo, da so v letu 1887 zakopali zakaj z zlatom na določnem kraju in posadili lipo. Sedaj so drevo podrl. Delavci so devet ur kopali globoko luknjo. Končno so našli skatljivo. V njej so bili štirje kovanci v skupni vrednosti 23 dinarjev v našem denarju.

Fizikalna in šport

V Mariborsko-celjski skupini vodi še dalje „Aluminij“

Drava—Kovinar (Štore) 0:0 (0:0)

Nogometna enajstorka Drave je v nedeljo gostovala v Štoreh in odigrala prvenstveno nogometno tekmo z domačim Kovinarjem. To srečanje ni pokazalo dobre igre. Zlasti v prvem polčasu je bila igra raztrgana in niti eni niti drugi napadalec niso resno ogrožali nasprotnikov. Nogometna tekma Drave ni uspelo premagati slabe domače ekipe, ki se je s težavo, vendar zasluženoma borila in tako osvojila eno točko. Posebno slab je bil napad Drave, največ se je igralo na sredini igrišča. Pred golom pa niti eno, niti drugo moštvo ni imelo strelca. Nekaj minut v drugem polčasu je bilo najbolj razburljivih, ko so se menjali napadi enega in drugega napada, toda oba vratarja sta bila na svojem mestu in reševala svojo mrežo. Če bi ocenili igro moštev, je imela Drava nekoliko več priložnosti, posebej v 39 minuti in 77 minuti, katerih pa predvsem Hercig ni izkoristil. Tako se je tekma končala brez golov. Pri domačem moštvu je igrala obramba zelo dobro, dočim moštvo Drave v celoti ni zadovoljilo.

NA KONCU

UFODAR ZMAGA

Aluminij—Bratstvo (Hrastnik) 2:1 (1:1)

V Kidričevem sta se v nedeljo pomerili nogometni ekipi Bratstva z Hrastnika in domačega Aluminija.

Po rezultatu bi lahko sklepali, da je zmaga bila zaslužena in igra zelo težka in zanimiva. Toda ta tekma je bila v glavnem nezanimiva in raztrgana ter lepa le na trenutke. Na domači tleh je Aluminij s težavo vendar zasluženoma osvojil dve točki.

Začetni udarec je imel Aluminij, ki je takoj prišel z ofenzivno igro, toda ta je trajala le nekaj minut. Gostje so se znašli in z proti-napadi večkrat ogrožali vrata Aluminija. Šele v 19 minuti pride do prvega gola. Po zelo lepi kombinaciji napada domačinov Knaus iz neposredne bližine doseže vodstvo. Igra se

je nato odvijala na sredini igrišča, dokler niso gostje v 31 minuti izenačili po levem krilu.

V drugem polčasu se je položaj na igrišču zelo spremenil. Igra je postala precej ostrina in na trenutke tudi surova, to pa zaradi zelo slabega sodnika ter je prišlo večkrat do prekinitev igre. Sodnik je v drugem delu

igre izključil dva igralca Bratstva. Zmagonosni gol doseže Palfi v 22 minuti drugega polčasa.

Pri gostih je treba pohvaliti obrambo, pri domačih pa je bil najboljši srednji krilec.

Sodnik Flisar je sodil v splošnem nezadovoljivo in je oškodoval obe moštvi.

ROKOMET

RUDAR (Trbovlje)—DRAVA 6:2 (3:2)

Zenska ekipa »Drave« je bila v nedeljo, 4. novembra, gost trboveljskega »Rudarja« in je nastopila v finalni tekmi za pokal FLRJ.

Tekma je bila vseskozi lepa in borbena ter na zadovoljivi tehnični višini. V prvem delu je bila ekipa »Drave« enakovredna nasprotnik domačinkam, medtem ko je v drugem delu zmagala ekipa nasprotnika, ki ima nedvomno višje vrhunske moštvo.

»Drava« je nastopila v postavi: Toplak, Jelinek, Botolin, Vimer, Vajsbacher, Podgornik, Murko, Vindišman.

Kljub izgubi je treba pohvaliti vso ekipo, saj se je borila srčno in športno. Gola za »Dravo« sta dali Botolin in Podgornik.

Sodil je odlično ljubljanski sodnik Breznik.

Vse ljubitelje rokometu vabi rokometna sekcija »DRAVE« Ptuj na prvenstvo v malem rokometu za ženske, ki bo dne 11. novembra 1956 s pričetkom ob 9.30 na stadionu ŠD »Drava« Ptuj. — Sodelujejo poleg naše ekipe še ekipe iz Maribora (dve), Celja, Velenja, Raven in Soštanja.

Podzvezno prvenstvo v malem rokometu za moške

V drugem kolu srečanja v malem rokometu med JLA iz Maribora in domačo Dravo je prišlo do nesporazuma. JLA ekipa bi morala nastopiti na Ptuj v popoldanski tekmi, toda ekipa iz Maribora je sama do-

ločila termin igranja v Ptuj ter obvestila prav tako sodnika Lajtgeba iz Maribora. Tako bi se morala tekma odigrati ob 10. uri popoldne. Gostje so bili že na igrišču na čelu s sodnikom in po petnajstminutnem čakanju domačih igralcev je sodnik odpiskal 6:0 W.O. v korist gostov. Kdo je za ta nesporazum kriv, še ni znano in bo mariborska rokometna podzveza morala to razčistiti.

P. A.

Zenska rokometna ekipa Drave je v finalni tekmi za slovenski kup v malem rokometu klonila proti dobri ekipi Rudarja iz Trbovelj.

V nedeljo je ženska ekipa Drave gostovala v Trbovljah in nepravilno odigrala finalno tekmo proti domačemu »Rudarju« ter izgubila z visokim rezultatom 6:2. Rezultat kaže, da brez resnega treninga ni upanja v zmago. Oba polčasa so domače igralke bile stalno v promoci in zasluženoma porazile ekipo iz Ptuja.

KEGLJANJE

Tridnevno zelo zanimivo nagradno tekmovanje v kegljanju, katerega se je udeležilo okrog 60 tekmovalcev, se je končalo takole: prvo mesto in s tem tudi prvo nagrado je dobil Junger iz Ptuja, ki je podrl 33 kegljev. Drugo in tretje mesto sta zasedla Bagladi in Vukotič, sledi Hodnik Marjan itd.

V nagradnem tekmovanju za ženske je prvo mesto zasedla Zdravce Zofka, ki je podrla 30 kegljev.

PRIHODNJE LETO 30 DO 40 MILIJARD ZA POVEČANJE PLAC?

Delavci in uslužbenci v zadnjem času ugibajo o tem, kako bo s plačili v prihodnjem letu. Pozorno zasledujejo vesti v predlogih za novi družbeni plan, po katerih naj bi se osebna potrošnja v prihodnjem letu povečala za 8 do 9 odst., kar naj bi šlo predvsem v korist življenjske ravni delavcev in uslužbencev v mestih in industrijskih krajih. Po drugih informacijah bi imeli prihodnje leto realne možnosti za povečanje plač za 30 do 40 milijard dinarjev ob določenih spremembah plačnega sistema, ki naj bi bili spodbudni dvigalniki produktivnosti dela. Hkrati pa je slišati tudi glasove, ki izražajo k temu pomisleke in svarijo pred zviševanjem plač, češ da lahko pripelje do neskladnosti med kupnimi in blagovnimi skladji in sproži dviganje cen.

ČLANI JUGOSLOVANSKE DELEGACIJE PRISPILI V NEW YORK

New York, 8. nov. (Tanjug). Člani jugoslovanske delegacije za 11. zasedanje Generalne skupščine OZN Mladen Iveković, Gustav Vlahov in Sergej Makiedo so večerj prispele v New York. Prva seja Generalne skupščine bo 12. novembra, samo zasedanje pa bo bržkone trajalo več kot tri mesece.

TITOVA ČESTITKA EISENHOWERJU

BEOGRAD, 8. nov. (Tanjug). Predsednik republike je poslal ameriškem predsedniku g. Dwightu Eisenhowerju brzojavko, v kateri mu čestita, ker je bil ponovno izvoljen za predsednika ZDA.

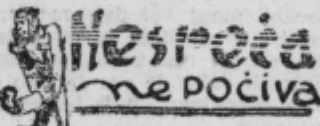
Šahovsko društvo Ptuj bo priredilo v torek, dne 13. novembra, ob 19. uri, v Sindikalnem domu železničarjev svoj redni mesečni brzojavnik. Prijatelji šaha vabljeni!

IZ LESKOVCA

Rojstva: Rodile so: Terezija Vidovič (1936) iz Male Varnice št. 15 — Ido: Kristina Hojski (1936) iz Belavškega št. 31 — Ernesta: Katarina Trafča (1927) iz Belavške št. 8 — Franca: Rozina Vindiš (1934) iz Vel. Varnice št. 10 — Daniela.

Umrli: Matevž Fošnarč (1869) iz Repišča št. 49 — 21. oktobra 1956.

Porok v mesecu oktobru 1956 ni bilo.

Ana Serdinšek iz Sp. Jablan je padla s kolesom in si poškodovala glavo; Cirilu Karu iz Male vasi 6 se je na potu domov sprožil samokres, ko ga je vzel iz žepa, in mu poškodoval spodnji del telesa; Viktor Šostarič iz Tomaža 29 se je s sekuro vsekal v levo; Jože Fajt z Dravinjskega vrha 40 se je močno zaskalil v desno roko; Stanka Kosa iz Lače vasi št. 18 so napadli 3 moški in ga poškodovali po glavi; Francu Klincu iz Gruskovca 13 je neki moški vrget steklenico v glavo; Jakoba Simončiča iz Dornave 124 je napadel neznanec in mu poškodoval rebra; Kata Jerenc iz Sodnice 5 je padla s podstrešja in se poškodovala po glavi; Jožico Meglič iz Pesnice 63 je napadel neznanec in jo poškodoval po glavi; Ana Kovačec iz Drakšela 23 je padla in si zlomila desno nogo; Radovan Primožič, otrok iz Dornave 2, si je pri igri zlomil levo roko.

PROMETNA NESREČA

5. novembra je prišlo na cesti Ptuj-Ormož v Cvetkovcih ob 5.30 zjutraj do prometne nesreče. Jože Hul, zaposlen pri »Avtoprometu« v Ljubljani je za volanom po nočno naloženega tovornega avtomobila zaspal ter zavozil s ceste v jarek, kjer je zadel v obcestno drevo in ga prelomil. Pri tem je močno poškodoval prednji del avtomobila, kabino in desno stran karoserije. Škode je za najmanj 80.000 dinarjev.

MESTNI KINO PTUJ

Od 9. do 12. novembra ameriški film »Tarzan brani džunglo«, od 13. do 15. novembra angleški film »Očka, vrni se!«

KINO SREDIŠČE

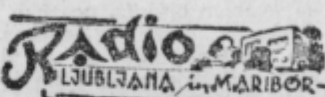
10. in 11. novembra argentinski film »Žena morja«, 17. in 18. novembra mehiški film »Zapor za žene«.

KINO MURETINCI

10. in 11. novembra ameriški film »Samotna zvezda«, 17. in 18. novembra ameriški film »Oženjeni sameci«.

KINO »VEDROST« MIKLAVŽ PRI ORMOŽU

10. novembra slovenski film »Na valovih Mure«, 17. in 18. novembra ameriški barvni film »Rdeče nebo nad Montano«.

Dnevni spored za nedeljo, dne 11. novembra 1956

6.00—7.00 Vesele melodije za prijetno nedeljsko jutro — vmes ob 6.05—6.10 Poročila iz vremenske napovedi. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski koledar in priveditve dneva. 7.35 Zabavne melodije. 8.30 Otroško predstava — Hauff: Carobna priča. 9.14 Pisana vrsta slovenskih narodnih in umetniških pesmi. 9.45 Se pomnite, tovariši! 10.15 Nedeljski simfonični koncert. Lucijan Marija Škerjanc: Glasba za godala. Johannes Brahms: Koncert za klavir in orkester št. 2. D. B-dur. 11.15 Oddaja za Beneške Slovence. 11.35 Laska glasba. 12.00 Pogovor s poslušalci. 12.10 Opoldanski glasbeni spored. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in objave. 13.15 Zbavna glasba, vmes reklame. 13.30 Za našo vas. 14.00 Zeleni ste — poslušajte! — I. del. 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objave. 15.15 Zeleni ste — poslušajte! — II. del. 16.00 Stanovanje za naše razmere (reportaža). 16.30 Promenadni koncert (Mirka, Massenet, Sedlbauer, Rimski Korzak, Glazunov, Kabalevski). 17.30 Radijska igra — Čehov: Vitežica pod posteljo (ponovitev). 18.40 V zabavnem ritmu. 19.00 Radijski dnevi. 19.30 Zbavna glasba, vmes reklame. 20.00 Večerni operni spored. G. Donizetti: La Favorita, uvertura. V. Bellini:

Norma, arija Norme iz 1. dej. G. Puccini: La Boheme, duet iz 4. dejanja. G. Bizet: Lovč, bicerov, duet iz 1. dejanja. Ch. Gounod: Faust, arija o kralju iz Thule ter duet in priroz iz 3. dejanja — R. Wagner: Lohengrin, poročna scena. 21.00 Kulturni razgledi. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15—23.00 Nočni koncert. Bohuslav Martinů: Dvojni koncert za godalni orkester, klavir in tim pane — Josip Slavenski: Simfonični epus. 23.15—23.00 UKV program: Plesna glasba. 23.00—24.00 Oddaja za tužino — na valu 327.1 m (Prenos iz Zagreba).

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ

Nedelja, 11. novembra, ob 15.30: Karel Čapek: »MATI« — Gozstovanje v Gorisnici — abonma in izven.

Sejmi v novembru v Ptuj

Teženski živinski sejem za govedo in konje 6. in 20. za svinje in drobnico 7., 14., 21. in 28. Letni sejem bo zaradi nedelje 25. v ponedeljek, 26. novembra.

v sredo, 7. XI. 1956 (za liter, kilogram ali kos):

Cebula 80 česen 100, luščeni fižol 50, stročji fižol 40—50, hren 100, krompir 12, cvetača 60, peteršilj 50, rdeča pesa 20—30, redkev 20, por 40, solata endivija 30—40, solata v glavah 40, špinata 80—100, rdeče zelje 25, zelje v glavah 20, korenček 40, ohrovt 20, paradižnik 40, koruza 35, pšenica 40, ajdova moka 50, koruzni zdrob 60, ajdova kaša 130, prosena kaša 80, surovo maslo 400, zaseka 350, mleko 30, smetana 140—150, sir 80, kokoši 350—450, piščanci 280—350, purani 600—1000, grozdje 90, hruške 40, jabolka 25—35, orehi 150, gobe 200, lisičje 60, sive 60—80, jajca 16, kostonji 30—40, kostonji (pečeni) 60, kislja repa 30, kislje zelje 40, motovilec 100, buče 20, domači kis 25.

Dopisujte v

Ptujska kriminalna kronika

UJET VOJNI BEGUNEC

Organi javne varnosti so pred kratkim ujeli Franca Podgorška iz Gruskovja 76 pri Podlehniku. Podgoršek se je sredi julija letošnjega leta vrnil iz zapore, v katerem je prebival tri leta. Kmalu po prihodu domov je dobil poziv, naj 23. sept. t. l. nastopi odsluženje svojega kadrovskega roka, vendar Podgoršek temu ni sledil. Skrivljal se je v bližnjih gozdovih okrog Gruskovja ter začel po malem krasiti. Najprej je vplnil v stanovanje Viliha in Marjete Vidovič v Strajni 53, kjer je ukradel novo obleko, nove čevlje in razno perilo v skupni vrednosti 20.000 dinarjev.

Nato je vplnil pri Elizabeti Zajšek v Stanošini št. 4, kjer je vzel večjo količino kruha. Naslednji obisk je veljal Justini Vidovič v Gruskovju 61, kateri je odnesel perilo in obleko v vrednosti 13.000 din. Mihaelu Petroviču iz Sedlaškega 98 je odnesel par nizkih čevljev in nekaj perila, ko pa je poskusil vpliniti pri Barbari Pajnikher v Sedlačku 62, ga je ta opazila in pregnala.

Kruh je odnesel še pri Leopoldu Perneku v Sedlačku 70, pri Maksu Čohu v Stanošini pa je vzel popolnoma novo obleko, ki je bila vredna 12.000 dinarjev.

Splošna bolnišnica v Ptuj razpisuje sledeča delovna mesta:

finančnega knjigovodja,

Pogoj: sred. šolska izobrazba ali nepopolna sred. šola z najmanj 5 let prakse v finančni stroki.

hišnika

Pravilno kolkovane prošnje pošljite na upravo Splošne bolnišnice v Ptuj.

Škopano slamo

plačujemo po 8 dinarjev za kilogram. — Imamo naprodaj VEČJE ŠTEVILO KOŠAR IZ ZELENE VRBE za krompir po 170 dinarjev.

PLETARNA Z O. J. PTUJ